

04.-17. juuli

LAADA-PÄEVAD

SELVERI

5⁹⁹

tavahind 9,99

-40%

Kohvioad Espresso Italiano 1 kg

AINULT TÄNA!

Esmaspäeval 8. juulil

0⁸⁹

4,81/kg tavahind 1,19

-25%

Selver purustatud tuunikala tomatikastmes 185 g

AINULT TÄNA!

Esmaspäeval 8. juulil

2⁹⁹

tavahind 8,00

-62%

Fiskars koorimisnuga 1 tk

AINULT TÄNA!

Esmaspäeval 8. juulil

2⁴⁹

tavahind 5,00

-50%

Fiskars koorija 1 tk

AINULT TÄNA!

Esmaspäeval 8. juulil

04.-17.07

SelveEkspressiga kõik ostud 3% soodsamad.

- Kadaka Selver
- Pirita Selver
- Kakumäe Selver
- Järve Selver
- Tondi Selver
- Pelgulinna Selver
- Keila Selver
- Suurejõe Selver
- Ülejõe Selver
- Ringtee Selver
- Anne Selver

Eesti Päevaleht

●●● ajaleht.epl.ee

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 130 | ESMASPÄEV, 8. JUULI 2013

Foto: Andres Putting

Järjest rohkem mehi viib ratastooli ekstreemsport

●● Kui mullu jõudis terve aasta jooksul Haapsalu neuroloogilisse rehabilitatsioonikeskusse kümme õnnetuse tõttu ratastooli jäänud inimest, siis tänava poole aastaga on patsiente olnud juba seitse ja

järjekorras on veel mitmeid. Aastas ravitakse Haapsalus koguni 150 seljaajukahjustusega inimest.

●● Enamasti on halvatuks jäänud noored mehed, kes on purjus peaga kukkunud, vette hüpanud või rooli

istunud. Tänavu on rohkem neid, kelle vettehüpe lõppes õnnetult.

●● Järjest sagedasem ratastooli jäämise põhjus on ekstreemspordiga tegelemine ja selline trend levib kogu maailmas. lk 2-3

Nõutud arstid

Umbes 30% Eesti psühhiaatreid on siit lahkunud või töötamise lõpetanud. Samal ajal vajab ravi järjest rohkem psüühikahäirega inimesi. lk 4

Tehnoloogia areng on veel aeglane

Ericssoni tegevjuht Hans Vestberg ütleb, et viie aasta pärast on veebile ligipääs 4-5 miljardil inimesel.

lk 10

Andres Sõber oma „kirikust”

Korvpallitreener räägib, kuidas Eesti U-20 koondis on kui tema usu kirik. „Need vennad, kes on minu kiriku uksest nina sisse pistnud, on millegipärast päris kõvad vennad,” kinnitab Sõber. lk 16

JUHTKIRI

Kõigest 25 meetrit

Ligi pooled eestlased ei oska üldse ujuda või suudavad seda ainult kuni 25 meetrit, on näidanud üks päästeameti uuring. 25 meetrit on vähe. Ujumisõpe kuulub küll kooliprogrammi, kuid ometi on Eestis palju noori, kes pole koolist kaasa saanud head ujumisoskust. Võib-olla pole koolitundides õpetatud piisanud või ei leidnud kool omal ajal võimalust õpilastele ujumisõpetust anda. Viimastel aastatel on koolide ujumisõpe küll paranenud, kuid 1990. aastatel jäid paljud lapsed kehva ujumisoskusega.

Tõsi, täiskasvanutele pakutakse ujumiskursusi ka vee-keskustes ja need pole kuigi kallid (kümnetunnine kursus maksab 70–100 eurot), aga inimestel võib olla hulk põhjusi, miks nad seal osaleda ei saa: on neid, kel on klooriallergia, või jääb veekeskus kodunt kaugele või käib ligi sajaurone hind ikkagi üle jõu.

Kehv ujumisoskus võib panna inimese suuremas-
se riski. Ilusatel suvepäevadel tõmbab inimesi veekogu-
de lähedusse. Eriti just noortele meestele meeldib jõuda

katsuda, mitte näidata, et ollakse teistest kehvem. Kui kokku saavad võistlusvaim, kehv ujumisoskus ja alkoholist nõrgenenud ohutunne, saamegi ohtliku kokteili: sõpradega võisteldes võib seegi, kelle ujumisoskus piirdub abitu koeraujumisega,

Ettepanek

Miks ei võiks Eesti randades pakkuda Rootsi eeskujul tasuta ujumisõpet?

vees liiga kaugele minna ja sattuda tõsisesse hädaohtu. Eelmisel suvel uppus Eestis 30 inimest, tänavu maikuust alates on uppunud olnud 13.

Kuidas asja parandada? Ujumisspetsialist professor Rein Haljand tegi eelmisel suvel Eesti Päevalehes ettepaneku, et randades võiks pakkuda ujumisõpet. Rootsis oli Haljandi sõnul seda tehtud: tudengid ja vabatahtlikud ujumisasjatundjad andsid suvi läbi eri tasemega kursusi. Kui rahvast eriti polnud, tegeleti kahe-kolme inimesega, ilusamatel päevadel rohkematega.

Tõesti, miks ka mitte? See oleks väike, kuid hea ja käegakatsutav asi, mille näiteks kohalikud omavalitsused saaksid inimeste heaks ära teha. Ja kindlasti vajalikum kui mõni järjekordne linna funktsionääri fotoga trükis.

Avalikus retoorikas räägitakse üha rohkem tervislikest eluviisidest: võideldakse suitsetamisega, kurdetakse noorte ülekaalulisuse ja inimeste vähese liikumise üle. Arukas oleks kasutada iga võimalust, et tuua inimesed sportima. Pealegi on teadusuuringud kinnitanud, et headest ujujatest vanemate lastelgi on teistest väiksem uppumissurma risk. Kui ema-isa oskavad ujuda, õpetavad nad tõenäoliselt ka oma lapsed ujuma ning oskavad ise veekogu ääres võimalikke riske hinnata ja lapsele selgitada. ●

REPLIIK

Privaatsust paluks

Berliinis on klubisid, kuhu sisenedes kontrollitakse, ega kotis fotoaparaati pole. Pildistamine ja filmimine on keelatud, rikkujat ähvardab hilisem sisenemiskeeld.

See on muidugi äärmuslik, aga mõnikord taban end Eesti klubides, kontsertidel ja suveüritustel pildistatud fotogaleriisid sirvides mõttelt, kas siin pole teise äärmusesse mindud. Murul istuvad sõpruskonnad suures plaanis, vankrites beebid, sekka esinejaid lavalt. Muidugi, välja minnes tead, et oled nähtav. Aga konkreetsetes kohas, konkreetsetel ajal ja konkreetsetele inimestele nähtav olemine on erinev 24/7 piiramatu auditooriumile nähtav olemisest. Hea oleks, kui austataks inimeste privaatsust. Kui nad just ei astu ise esinejatena üles, ei kipu ise pildile ega ole avaliku elu tegelased. ● **Külli-Riin Tīgasson**

U UUDISED

INDREK SAAR KRITISEERIS TERAVALT VALITSUST

„Seda valitsust on juba pikalt iseloomustanud suhtumine, et ega Eestil teist valikut ei olegi,” ütles sotsiaaldemokraat Indrek Saar Delfile. Ta lisas, et valitsusel ei ole arusaadavat eesmärki, ja kri-

tiseeris eraldi iga ministrit, süüdistades neid muu hulgas tegevusetuses, saamatuses ja väsimuses. Saar andis mõista, et alternatiiviks sobiksid sotsiaaldemokraadid. **Delfi**

16
200818
2009

Üha rohkem noori peaga tehtud temp

Tänavu on Haapsallu taastusravile saadetud juba seitse inimest, kes on õnnetuse tagajärjel seljaaju vigastuse tõttu halvatud.

Peamiselt jõuavad ratastooli just noored elumehed, kes hüppavad purjuspäi näiteks pea ees vette või aknast alla.

Taastusravikeskuses hakatakse iseenesestmõistetavaid asju uuesti õppima, näiteks nina sügamistki, kõndima hakkavad vähesed.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Selle aasta esimese kuue kuuga on Haapsalu neuroloogiline rehabilitatsioonikeskus ravile võtnud juba seitse inimest, kes on õnnetuse tõttu ratastooli jäänud. Möödunud aastal oli uusi vigastatud kümme, tänavuni on neid juba poole aasta kohta seitse ja piirkondlikes haiglates ootab taastusravile saatmist veel mitu patsienti. Igal aastal ravitakse Haapsalu rehabilitatsioonikeskuses pisut üle 150 seljaajukahjustusega inimese. Need patsiendid ei saa tihtipeale esialgu liigutada ei käsi ega jalgu. Siin õpetatakse nad uuesti ise sööma, ise hambaid pesema ja iseseisvalt hakkama saama. Mõni tunneb kõige rohkem puudust sellest, et ei saa ise nina sügada, ja esimene küsimus on tavaliselt: kas ma kunagi veel kõndima hakkan? „Aga me ei saa õhutada asjatu lootuseid,” nentis rehabilitatsioonikeskuse vanemõde Aina Tõnutare.

Haapsallu jõuavad just kõige raskemate vigastustega inimesed, kellel on halvatud käed või jalad või halvemal juhul terve keha. Peale selle juhtub igal aastal veel kümneid n-õ õnnelikke seljaaju-
traumasid, mille vigastused pole nii suured, et vajaksid Haapsalu taastusravi. Õnnetuste põhjuseid vaadates ilm-

neb aga kurb muster. Enamasti on halvatuks jäänud peamiselt alkoholi tõttu: kas purjus peaga kukkudes, rooli istudes või pea ees vette hüpates.

Noorte meeste uljus

Selja trauma riskirühma kuuluvad umbes 16–30-aastased noored. Rehabilitatsioonikeskuse juhataja Priit Eelmäe sõnul algab kõige riskantsem aeg koolilõpetamistega, kui tuntakse suurt vabadust ja hakatakse pidutsedes elu nautima. Enamasti teevad hulle tempe nn noored elumehed, sest naisi, kelle pidutsemise seljaajukahjustuse ja halvatu-
sega lõpeb, on vähe, kui üldse. „Noortel meestel on vaja end tõestada. Meil on vaja samm-sammult *‘drink-drive’* (ingl joo ja sõida) käitumismalli muuta,” ütles Eelmäe.

Sama nentis ka keskuse arendusjuht Kadri Englas. Ta tõi näiteks jaanipäeval Kanal 2 eetris olnud uudiselõigu, kus näidati Metsavenna talus peetud jaanipäeva ja purjus noor-
mehi, kes pea või isegi selg ees üle lõkke tiiki hüppasid. „Ma ootasin, et tuleks juurde mingi hoiatav sõnum, aga ei. Lihtsalt näidati, kui tore see on.”

Eelmäe rõhutas, et kuigi seljaajukahjustustega patsientide arv väheneb iga aastaga, on tänavu suurenenud just nende

hulk, kelle vett hüpe lõppes õnnetult. Suurelt jaolt seetõttu, et suvi on alanud varakult ja toonud üpris soojad ilmad. „Peamiselt juhtuvad õnnetused sisemaal järvedes. Näiteks saunast järve või tundmatutes kohtades vette hüppates. Mere äärest tullakse harva, kuigi oht on ka seal,” rääkis Eelmäe. Ent kurbi näiteid on seotud ka vete hüppajale tuttava veekoguga. Kaks aastat tagasi hüppas üks 14-aastane poisiküps pea ees paisjärve, kus ta oli iga päev ujumas käinud. See hüpe lõpetas aga kurvalt. Keegi oli järve visanud rauast pingi. Tulemuseks nii käte kui ka jalga-

matuna näivat lugu, kus üks vanem härrasmees saagis oksa, mille peal ta ise istus. Kukkumine põhjustas halvatus.

Täielik tervenemine harv

Kuigi täiesti terveks saadakse seljaajukahjustusest harva, on teraapia abiga võimalik ise hakkama saada. Kõrval olevate lugude peategelastest juhib Mihkel ise autot ja käib tööl, Henri on Tallinna tehnikaülikooli tudeng ja kavatseb juhiloo teha sel suvel.

Esimene asi, mille kohta Haapsallu jõudnud seljaajukahjustusega inimesed küsivad, on kõndima hakkamine. „On inimesi, kes tulevad lamedes, lähevad kõndides. See on võimalik. Aga enamikul jääb kindlasti mingi mure. Kui seljaaju läheb katki, siis ta ongi katki,” nentis Englas.

Suuremat osa õnnetusi oleks tõhusama ennetustööga võimalik ära hoida. „Peaks alustama väga noorelt ja päris elu juhtumite näitel,” sõnas Englas. Näiteks külastavad Läänemaa gümnaasiuminoored igal aastal rehabilitatsioonikeskust ja sealseid patsiente. Englase hinnangul isiklik kogemus ka toimib. „Näiteks mu vend nägi ükskord siin käies seljaajukahjustusega inimest, kes üritas liftinuppu vajutada. See oli tal keeruline. Hiljem vend küsis mu käest, kas ta jääbki nii. See on see, mis pani teda mõtlema.” ●

Selja trauma riskirühma kuuluvad umbes 16–30-aastased noored mehed.

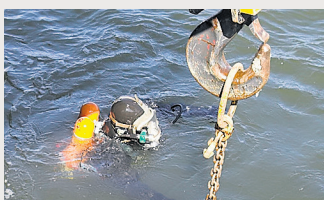
de halvatus. „See on ülikarm juhtum,” sõnas Priit Eelmäe.

Peale elumeeeste ja vete hüppajate satutakse taastusravile ka ekstreemspordi või tobedate õnnetuste tagajärjel. Just ekstreemsport on järjest sagedasem ratastooli sattumise põhjus. „Mägitatas, rulapargid, motosport, ATV. See on kasvav trend ka maailmas,” selgitas Eelmäe. „Kurvad on ka need õnnetused, kus inimene tahtis näiteks vältida koerale otsasõitu ja sattus ise õnnetusse.” Eelmäe meenutas ka usku-

SAAREMAA LÄHEDALT MEREST OTSITAKSE VRAKKE

Merearheoloog Vello Mäss kavatseb augustis minna koos meeskonnaga Saaremaa ümbruse vetesse uppunud laevade vrakke otsima. Mässi hinnangul peidab meri Saaremaa ümber palju põnevaid vrakke. „Saaremaa lääne- ja Liivi laht on meie jaoks tundmatu ja ääretult huvitav koht,” ütles Vello Mäss.

Saarte Hääl

TEHNIKAÜLIKOOI HAKKAB ARHITEKTE KOOLITAMA

Valitsus andis Tallinna tehnikaülikoolile õiguse anda arhitektuuriharidust. Seni said arhitektid kõrghariduse kunstiakadeemiast, nüüdsest on õigus magistrikraadi anda ka Tallinna tehni-

käülikoolil. Eesti arhitektide liit (EAL) ja Eesti kunstiakadeemia on astunud jõuliselt TTÜ taotluse vastu välja põhjendusega, et nii võib tekkida arhitektide ületootmine. EPL

Täna digilehes

- Schilling: ilus muusika, inimesed ja atmosfäär
- Hollandis avatakse 11 Steve Jobsi kooli

22
2010

Tänavu raskeid vigastusi rohkem kui mullu

14
2011

Seljaajuvigastusega patsiente, kes jõuavad Haapsalu neuroloogilise rehabilitatsioonikeskuse, on aastatega küll vähemaks jäänud, ent soe suvi kasvatab just vettähüpete tagajärjel tekkinud õnnetuste arvu.

Allikas: Haapsalu neuroloogiline rehabilitatsioonikeskus; graafika: Maret Müür

ARVUTUS

Seljavigastuste ravi on kallis

●● Seljaajuvigastusega ratastooli aheldatud inimesi on rehabilitatsiooniteenuse järjekorras ligikaudu 230. Nende ravi on kallis, nõuab personalilt eriteadmisi ja vahendeid.

●● Juuni seisuga on statsionaarse taastusravi järjekorras ligikaudu 1281 haiget, kellest sada-

kond on seljaajutraumaga korduvpatsiendid. Neil on traumast möödas üle aasta ja nüüd vajavad nad paljudel juhtudel taastusravi mitu korda aastas.

●● Rehabilitatsioonikeskuse näidisarvutuse järgi läheb üks seljaajuvigastusega noor patsient riigile poole aasta jooksul maksma vähemalt 18 000 eurot. Sellest lõviosa kulub taastusravile. Ratastoolide jt vahendite hind võib ulatuda 5000 euroni.

10
2012

7
2013*

*seisuga 05.07.2013

Mihkel (26): ükski ratastool ei tundunud mulle enam äge

Mihkel Saksing on Eesti esimene ja praegu ka ainus seljaajukahjustusega inimeste kogemusnõustaja. Kogemus, mille pinnalt ta nõu annab, on raskelt tulnud. Kuus aastat tagasi kukkus ta neljandalt korruselt alla, tagajärjeks nii käte kui ka jalgade halvatus. Saksing oli siis 20-aastane.

„See oli halbade juhuste kokkulangemine. Aga üks ikka alkohol oli ka mängus,” möönab ta. „Väikesena, mäletan, kuidas sõitsin haiglas ratastooliga ringi, rääkisin emale, kui hea oleks ratastooliga liikuda. Üksteist aastat hiljem ei tundnud ükski ratastool enam nii äge.” Saksingu käed hakkasid liikuma kaks nädalat pärast õnnetust, aga jalad ei hakkagi liikuma, usub ta.

„Unes kogu aeg kõnnin,” naerab ta siiski. Ühes unenäos on Saksingul vaja treipist üles minna. Ta tõuseb seal ratastoolist, kõnnib astmeid mööda üles ja hõikab

sõpradele, et keegi ta ratastooli järele tooks.

Saksing nendib, et võib-olla ongi tema just üks neid elumehi, kellega kõige rohkem seliseid õnnetusi juhtub. „Selles mõttes võib-olla küll, et enne mõtlesin, et kui töö otsa saab, siis lähen häälega Hispaaniasse. Elan 35. eluaastani pidutsedes, siis hakkam korralikuks,” räägib ta. „Oma kodukandis tean inimest, kes on autoga purjus peaga õnnetusse sattunud, järgmisel päeval haiglast väljas ja jätkab endistviisi. Aga palju on neid, kellega olen hiljem tuttavaks saanud, kes on samamoodi teinud. Nüüd mõtlevad: mis ma halba olen teinud, et nüüd kõndida ei saa?”

Pärast õnnetust on Saksing pidanud õppima uuesti iseseisvalt toime tulema, ta on „hakanud uuesti elama”. „Ma mõtlen ka, et ei viitsi enam, kui asjad ikka käest maha kukuvad. Aga siis võtad üles ja mõtled sellele, mis veel olemas on.” ●

Henri (24): üle nelja aasta sain kõndimist tunda

Tumeda peaga noormees teeb kõnnirobotil kolmveerandtunnist jalutuskäiku.

Rakmed jalgade ümber tõstavad ühe jala teise järel teineteise ette. Jala tavapärasest liigutust – kand puudutab enne maad kui varbad – aitavad saavutada vedrud, mis on varvaste külge kinnitatud ja reguleerivad liikumist. Tema ise oma jalgu ei liiguta. „Üle nelja aasta sai kõndimist tunda. Päril hea on,” ütleb ta. „Oligi meelest ära läinud,” tõdeb Henri.

2009. aasta juulis käis Henri sõpradega ühe järve ääres telkimas. „Olin seal enne ujumas käinud. Mõtlesin, et käin veel ühe korra ja hakkame sõpradega süüa tegema. Hüppasin õnnetult, murdsin kaela ära.” Ta oli siis 20-aastane. „Kui sõbrad mu veest välja tõid, sain aru, et midagi on valesti. Kael valutab ja jalad ei liikunud.” Kiirabi jõudis kohale tunniga, Henri oli kogu selle aja teadvusel. „Kiirabis hakkasin

mõtleva, et järgnev elu kõige lõbusam ei tule.” Tal diagnoositi viienda kaelalülil murd koos seljaajuvigastustega.

Henri teeb kõnnirobotil oma kolmandat jalutuskäiku. Ta ütleb, et ei tunne sääse- ega nõelatorget jalgadel, ent tunneb, kui jalga katsub.

Henri oli enne vettähüpet joonud ühe õlle, joove oli 0,5 promilli. „Alkoholi süüks ma seda ei pane. Teadsin, et seal on vesi madal, ja hüppasin kuidagi õnnetult. Muidugi, paljud on end vigastanud alkoholi joobes, aga paljud sellepärast, et ujumiskohta ei tunda või on see muutunud,” lausub ta.

Seda vähem mõistab Henri neid, kes hüppavad vette otse keelava sildi alt. „Liikluses ei saa eirata näiteks stoppmärki, sellel on kohe tagajärjed,” nendib ta. „Mina ehmatasin oma sõbrad piisavalt ära, nii julgelt nad enam pea ees sisse ei lenda.” ●

Indrek (39): iga väike saavutus teeb heameelt

„Kui esimest korda ise ratastoolist voodisse sain, siis see oli suur samm,” tunnistab Lõuna-Eestist pärit Indrek. Selle sammuni jõudmine võttis tal umbes aasta. Ta rõhutab, et ka väiksempi tulemus või uus tegevus, mis saab iseseisvalt tehtud, on suur asi. Indrek kukkus kaks aastat tagasi ehitustöid tehes umbes kuue meetri kõrguselt katuselt alla. Nüüd istub ta ratastoolis. „Algusest on asi praegu väga

palju parem. Võimlemine on asendamatult,” ütleb ta, mõlema käe küljes kilosed raskused – umbes nagu suhkrupekid – ja püüab füsioterapeudi visatud oranži palli.

Ent terve inimese jaoks enesestmõistetavad asjad on Indrekule siiski keerulised – näiteks öösel kitsas voodis tekkide ja patjade vahel oma asendi muutmise või lihtsalt iseseisvalt istumine ja sealjuures tasakaalu säilitamine. ●

Eesti on EL-is kõige kiiremini psühhiaatreid kaotav riik

Andres Lehtmetts ütleb, et psühhiaatreid on Eestis nii väheks jäänud, et vastuvõtule pääsemist tuleb oodata kaks kuud.

Foto: Rauno Volmar

Eestis registreeritud psühhiaatritest on töö lõpetanud või välismaale tööle läinud 30%.

Riin Aljas
riin.aljas@epl.ee

See teeb meist kõige kiiremini psühhiaatreid kaotava riigi Euroopas. Depressioon ja ärevushäired on aga üha suurem probleem.

Eesti psühhiaatrite seltsi esimees Andres Lehtmetts ütleb otse, et Eesti psühhiaatriaravi tulevik on üpriski tume. Neljapäeva hommikul on Lääne-Tallinna keskhaigla psühhiaatriakeskuse koridorides küll vaikus ja arstikabinettide ukse taga just hordides inimesi ei oota, ent tegelikkuses on vajadus abi järele suur. Hinnanguliselt kannatab vähemalt ühe psüühikahäire all ligi 500 000 inimest*, kuid psühhiaatri

tavate tudengite arvu kaheksalt kaheteistkümnenele, ei ole nende kohtade täitumine arstide sõnul reaalne, kuna residentuuri astujate koguarv on 140 ja neist rohkem kui kümnendikult on raske eeldada huvi psühhiaatria vastu. Ühtlasi läheb suur osa lõpetajaist tööle põhjanaabrite haiglatesse, viimase viie aasta jooksul lõpetanute ligi 47%.

Noorele arstile liigkoormus

„Soomes on kogu Euroopa mõistes suured palgad ja noored inimesed saavad oma esimese kogemuse heade tingimustega normaalse töökoormusega haiglas. Seetõttu on see mõneti isegi hea, et nad sinna lähevad,“ ütles Lehtmetts ning selgitas, et ehkki Eestis on vajadus noorte arstide järele meeletu, on neile raske sobivat tööd pakkuda. „Nii suure töökoormusega saab hakata kogenud arst, noorele inimesele on selline algus liig,“ ütles ta. Lehtmetsa arvates ei ole ka arstitudengite üldise arvu suurendamine sobiv lahendus, sest juba praegu kannatavad

suur osa psühhiaatreid 1950.–1960. aastatel ning pärast seda hakkas psühhiaatrite õpetamine vähenema. On tekkinud olukord, kus psühhiaatreid väheneb ja Soome vajadus Eesti arstide järele suureneb. Viimaste andmete järgi on juba praegu üle 65-aastaseid psühhiaatreid ligi 12%. Näiteks töötab asendusarsnina ka üks 81-aastane psühhiaater.

Vajadus psühhiaatrilise abi järele aga aina kasvab. Kõige rohkem esineb tänapäeval ärevushäireid ja depressiooni, varasemast sagedamini kohtab ka autismi ja aktiivsushäireid. Vaimseid probleeme süvendab üha varasem ja sagedasem alkoholi ja mõnuainete tarbimine. „Varajane uimastisõltuvus kujundab nende inimeste hoiakuid ja eluga toimetulekut väga pikas plaanis,“ tõdes Lehtmetts.

Perearstidest on abi

Lahendustest rääkides puudutas Lehtmetts esmalt rahastusküsimust ja tõi esile, et Eesti riik kulutab psühhiaatriale Euroopas kõige vähem. „Eesti tervishoiusüsteem on nagu Ferrari mootor, juba praegu oleme efektiivsuse tipu saavutanud ja saame teha paar väga kiiret ringi, aga pikas perspektiivis see ei tööta, pigem ootavad kõik hinge kinni hoides, millal nüüd pauk käib,“ möönis ta. On vaja juurde raha, mis aitaks inimesi hoida. Lehtmetsa sõnul võiks osalist, ent väga olulist lahendust oodata viimase aasta perearstinduse arengust, sest seal peaks kogu

psühhiaatrilise ravi protsess algama. „Jutt sellest, et inime peab kindlasti ja kohe otse eriarsti juurde saama, ei ole õige, just perearstid on need, kes inimest tunnevad ja on ka adekvaatsed määrama, kas tegu on võimaliku psüühilise häirega ning kuhu patsient edasi suunata,“ ütles Lehtmetts.

Ligi 47% viimastel aastatel psühhiaatriõppe lõpetanute on läinud välismaale.

Paari aasta eest koostati perearstidele põhjalik depressiooni diagnoosimise juhend. Seline juhend tehakse ka ärevushäirete kohta. Ka on perearstid Lehtmetsa sõnusi psühhiaatrilise abi osutamisel julgemaks muutunud, mis on ainult hea. Ka perearst Kadri Suija kinnitas, et perearstid on suutelised hingemuredega patsiente aitama. „Tunneme inimest aastaid ja teame, millised probleemid tal on. Kui visiit jääb

lühikeseks, kutsume ta tagasi ja vestleme mitu korda, et probleemile jälile jõuda. Tee me uuringuid, välistame muud haigused ja kui vaja, suuname edasi psühhiaatri või psühholoogi juurde,“ rääkis ta.

Peale perearstide oleks Lehtmetsa sõnul abi sellestki, kui riik suudaks rohkem koolitada psühhiaatrilisi õdesid, kellest on ehk suuremgi puudus kui arstidest. Õdede koolitus on arstide omast lühem ja odavam, ent tööülesandeid, mida nad saaksid arstidelt üle võtta, on palju. „Praegu on aga õed täielikult ülekoormatud ja olukord läheb aina hullemaks, sest arstidest veel enamgi läheb Soome just õdesid,“ möönis ta. ●

**European Brain Councili (EBC) 2011. a raporti andmetel kannatab vähemalt ühe psüühikahäire all üle 38% Euroopa Liidu elanikest. Kuna ei ole andmeid, et Eestis oleks psüühikahäirete prevalents väiksem kui teistes EL-i liikmesriikides, siis Eesti kontekstis tähendaks see u 500 000 inimest aastas.*

Uus seadus ohjeldab telefoni-müüki

Võlaõigusseadust ja tarbija-kaitse seadust muutva eelnõu järgi on võimalik telefonimüüja pealetükkivuse tõttu sõlmitud lepingust kahe nädala jooksul taganeda ja kaup tagasi saata.

Veelgi enam: justiitsministriumist kooskõlastusringile saadetud eelnõu kohaselt reguleeritakse ka lepingute jõustamist nii, et telefoni teel sõlmitud leping ei muutu kehtivaks enne, kui klient pole oma ostusoovi eraldi kinnitanud. Praegune seadus lubab ka telefonis kohmatud „mhmhi“ võtta lepingu sõlmimise soovina.

Seaduseparandusega pannakse paika ka tagastamise avalduse tüüpvorm ja näidisjuhend, mille saab kõigile lepingutele lisada. Nii saab iga klient juba lepingu sõlmimisel enda kätte ka selge juhise tagastamiseks.

Selleks, et seadus ei toimiks üksnes klientide huvides, annab eelnõu uusi õigusi ka ettevõtjale. Nimelt võib müüja nüüd kliendilt nõuda e-poest ostetud kauba tagastamisega seotud kulude tasumist, näiteks posti- või saatekulu. Seda küll ainult juhul, kui ta on klienti enne lepingu sõlmimist sellest teavitatanud. Seaduse tasemel reguleeritud saab seegi, mis tooteid saab tagastada. Müüjale tagasi anda saab ainult kaupa, mida tervisekaitse- või muud normid tagastada lubavad. Näiteks ei saa tagastada juba avatud vitamiine, silmatilku või kosmeetikat.

Kliente peab teavitama

Eelnõuga suureneb müüja kohustus klienti teavitada. „Müüja peab tagama, et klient oleks teadlik kõigist asjaoludest, mis võiksid toote ostmist mõjutada, kuid mis pole üldteada või lepingu kontekstist tuletatavad. See ei tähenda, et edaspidi peaks müüja klientidele selgitama, et piim rikneb soojas keskkonnas kiiresti, küll aga seda, millised on ostetava nutitelefonu omadused, sest tavainimene ei pruugi nendest teadlik olla. Näiteks on oluline rääkida, et uut telefoni sisse lülitades ühendub telefon automaatselt internetiga ja internetipaketi puudumisel tekib talle sellest rahalisi kohustusi,“ selgitas justiitsminister Hanno Pevkur.

Veel ühe olulise muudatusena ei tohi ettevõtjad enam teenida selle pealt, kui tarbi- ja võtab temaga ostetud toote või sõlmitud lepinguga seoses ühendust. See puudutab praegu võrdlemisi levinud tasulisi kaebuslinde, mille minutitasu võib olla üsna krõbe.

Eelnõu on üks osa üleeuroopalise regulatsiooni loomisest, mis reguleerib ükselt-uksele, interneti või telefoni teel sõlmitud lepingute tarbijakaitset. ● **Tuuli Jõesaar**

Eesti tervishoiusüsteem on nagu Ferrari mootor – kõik ootavad, millal pauk käib.

juurde aja saamine võtab kaks kuud. „Erakorraliste juhtumite puhul võtame muidugi inimesi vahele, aga üldiselt jah, kui näiteks tahaksite minu konsultatsioonile tulla, siis enne septembrit aega ei saaks,“ tõdes Lehtmetts.

Pikad järjekorrad on ainult jäämäe tipp, sest psühhiaatrite puuduse tõttu on arstide ülekoormus suuremgi probleem. Ehkki tänava suurendati psühhiaatria residentuuri vastuvõ-

residentide praktika juhendajate puuduse tõttu. „140 tudengil on juba praegu Tartus kitsas. Kui neid oleks 200, siis läheks kvaliteet selgelt alla ja just praktika mõttes. Hea arst vajab konkreetset ja pühendunud juhendajat,“ ütles ta.

Kuigi Soome lähedus on taak kogu Eesti meditsiinile, on emigratsiooni kõrval teine tõsine probleem seniste psühhiaatrite vananemine. Eestis ja ka mujal maailmas koolitati

Aina rohkem depressiooni

Eestis on 260 psühhiaatrit. Neist 75 (28%) on lahkunud Soome või töötavad teistes riikides (29%).

32 on üle 65 aasta vanad (12%). Aastatel 2006–2011 on psühhiaatriaresidentuuri lõpetanud 36 eriarsti, neist 17 töötas praeguseks välismaal (47%).

Depressiooni ja ärevushäirete hulk on seevastu suurenenud. ● Kõige rohkem on praegu

probleemiks ärevushäired ja depressioon, teisalt on suurenenud ka näiteks hüperaktiivsete ja autistide hulk.

● Ravimiameti andmetel on antidepressantide arv kümne aastaga kahekordistunud.

● Iga päev võtab antidepressante 20 inimest 1000-st, seega Eestis 26 000–27 000 inimest. Neid, kes ei võta tablette iga päev, on mitu korda rohkem.

Taksojuhi taks: 50 eurot taskusse kliendi lõbumajja viimise eest

Taksojuhtide kinnipidamised on osa menetlustest, millega suleti ka üks viimaseid suuri bordelle.

Riin Aljas, Andres Putting
uudised@epl.ee

Eelmisel nädalal pidasid Põhja prefektuuri organiseeritud ja raskete kuritegude talituse uurijad kinni 18 taksojuhti, keda kahtlustati kuritegelikkude ühendusse kuulumises, kupeldamises ja prostitutsioonile kaasa aitamises.

Skeem oli lihtne: taksojuhtide ülesanne oli kliendid lõbumajja toimetada ja sageli said nad selle eest ka tasu. Politsei ise tasude suurust kommenteerinud ei ole, küll aga ütles Eesti Päevalehega rääkinud anonüümseks jäänud sooviv taksojuht, et klientuuri bordellidesse toomise hinnad võivad erineda, ent enamasti jäävad need 50 euro kanti.

Sama kriminaalmenetluse raames sulges politsei juuni alguses Pirital Meriväljal Ranniku tee 27 Tallinna ühe viimase eramajas asuva lõbumaja. Krundil pole praegu endisest „lõbust“ jälgegi: maja-

esist rohelist raudväravat hoiab kindlalt kinni vasest tabalukk, videokaameraga varustatud domofon kogub tolmu ning aed on rohtu kasvanud. Kuutagusele elule vihjab ainult postkast, kuhu enam kirju ei mahu. Kes seda lõbumaja pidas, praeguseks veel avalikustatud ei ole. Teada on vaid, et kinnistusregistri andmetel kuulub eramu kellelegi Anastassia Bautkinale.

Selliseid rohtukasvanud ja endise hiilguse minetanud krunte on Tallinnas teisigi,

Lõbumajaäri on liikunud väiksematesse korteritesse ja massaažisalongidesse.

sest politsei sõnul on enamik lõbumajadest nüüd suletud. Kui veel kümme aastat tagasi tegutses eramajades bordelle ligi 40, siis nüüdseks on alles vaid üksikud – Merivälja maja oligi üks viimaseid omataolisi, ütles Põhja prefektuuri organiseeritud ja raskete kuritegude talituse juhtivuuri Ardo Ranne Kanal 2 uudistele.

Lõbumajaäri on liikunud pigem väiksematesse üürikorteritesse ja massaažisalong-

gidesse. Siinkohal ongi oluline roll taksojuhtidel, kes kliente paikade ülesleidmisel abistavad.

Osa argipäevast

Ehkki tervise arengu instituu- di uuringu andmetel jagab oma sissetulekut auto- või taksojuhi- ga umbes 13% küsitletud prostituutidest ja taksojuhi abiga sai kliendi neist ainult 2,3%, nentisid nii politsei kui ka taksojuhid ise, et klientide ja lõbutüdrukute kokkuviiimine on osa taksojuhi argipäevast.

ERR-ile antud intervjuus tõdes Eesti taksojuhtide liidu esimees Lembit Poolak, et sellega on tegelenud tegelikult kõik taksojuhid, ka tema. Politsei sõnul on aga oluline vahet teha, kas taksojuht viib kliendi künde palutud aadressile või on sohvri ülesanne ise soovitud intiimteenus üles leida – vahistatud taksojuhtide puhul oli Ranne sõnul tegu just viimasega.

Kinnipeetute hulgas on nii eri taksofirmades töötavaid juhte kui ka füüsilisest isikust ettevõtjaid. Ühtegi taksofirmat või muud juriidilist isikut kuritegudes ei kahtlustata. Kohtusse loodetakse asjaga jõuda kahe-kolme kuu jooksul. ●

Suletud bordelli krundil pole enam endisest „lõbust“ jälgegi: värav on tabalukuga kinni ning krundil olev aed on üsna rohtu kasvanud.

Foto: Andres Putting

Juhi asi pole sihtkohast keelduda

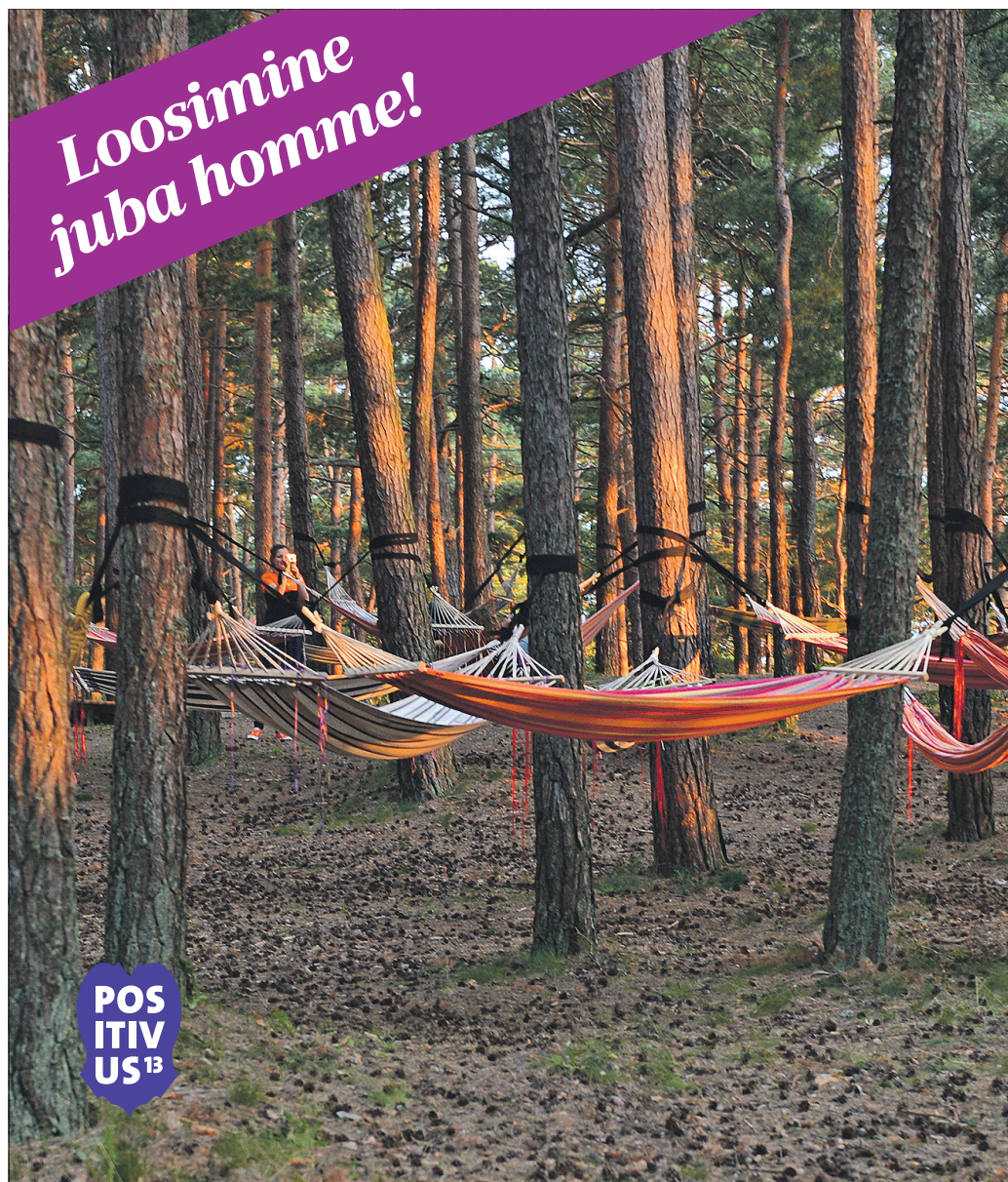
Kinni peetud taksode seas jäi kõige rohkem silma Tulika sümboliga sõidukeid. Firma juhatuse liige Anne Rebane kinnitas, et neid on kaheksa, ent sohvrite tegusid ta lahti selgitada ei osanud, sest ka temani jõudis uudis alles meedia kaudu. Küll aga möönis Rebane, et neil ei ole konkreetseid reegleid bordellide ega sel-

le kohta, keda ja kuhu taksojuhid transportida võivad.

„Loomulikult teeme uutele taksojuhtidele alguses kõiksugused teemad selgeks, ent neid küsimusi me puudutanud ei ole. Taksojuht lihtsalt viib inimese sinna, kuhu ta soovib, pole tema asi sihtkohast keelduda või selle kohta arvamust avaldada,” põhjendas ta. Ka polit-

sei sõnul ei saa lihtsalt transportimise eest karistada.

Rebane ütles, et kinni peetud taksojuhid Tulikasse edasi tööle ei jää, teistele juhtidele aga sõnu peale lugeda plaanis ei ole. „Meil on ligi 200 taksojuhti, nad on suured täiskasvanud inimesed ja peaksid ise aru saama, mis on õige ja mis ei ole,” rääkis ta.

Loosimine juba homme!

POSITIVUS¹³

Hakka Laupäevaleht LP sõbraks ja saad lehe kaheks nädalaks koju tasuta!

Kõikide enne 8. juulit kampanias osalejate vahel loosime välja **5 Positivuse festivalipassi kahele!**

Pääsmed sisaldavad kolme festivalipäeva piletit ja kohtumist esinejatega.

facebook.com/laupaevalehtLP Like

Lisainfo: tel 680 4444 • klienditugi@lehed.ee

Uskumatu filateelia: lõhnavad, kullast ja pärlitega postmargid

**Eesti Päeva
lehe suve
näitus**

Rein Sikk
kogujate kuraator

Kuna tavamarkide kogumine tundus igavana, pani Meelis Leppoja kokku kogu ebatavalisest postmarkidest.

„Ei ole võimalik,” hüüavad paljud, kes kuulevad esimest korda kullast, puust, korgist või siidist tehtud postmarkidest. „On võimalik,” tõestab Tartu veebidisainer Meelis Leppoja. Kõik, kes on näinud Meelise kogutud ebatavalisi postmarke, ahhetavad esmakohatuse järel tükk aega.

Esimese margialbumi kinis Meelisele vanaema. Sel ajal kogusid ja vahetasid marke kõik Meelise klassi poisid. Mingil ajal tundis Meelis aga, et igavaks läheb – kõigil filatelistidel on ju ühesugused paberrist margid.

Nii avastaski ta enda jaoks sellised, mis esmapilgul ei tundugi margina. Isepärane on nii kuju kui ka materjal, rääkimata näiteks lõhnavatest või söödavatest lisanditest. Ometigi on kõik Meelise kogu ülimalt ebatavalised margid ametlikud, riiklikud postimaksevahendid. Tema ebatavaliste markide kogu on Eesti kõige ebatavalisem margikogu.

Kes tahab Meelis Leppoja marke põhjalikumalt uudistada või tema endaga kohtuda, peab nädalavahetusel ette võtma teekonna Saaremaale. 12. ja 13. juulil on Kuressaares avatud Eesti filateliste selti suvenäitus. ●

SUUR SOOV

● „Eestigi võiks mõne põneva ja ebatavalise postmargi valmistada. See on väikeriigi jaoks lihtne, aga laia tähelepanu pälviv võimalus end maailmas märgatavaks teha,” arvab kollektsionäär Meelis Leppoja.

Eesti Päevalehe suvenäitus

... on igal esmapäeval ilmuv sari, milles tutvustame vahvaid kogujaid, pärandi hoidjaid ja nende erilisi kollektsioone. Pakume näituse võimalust Eesti Päevalehe veergudel, veebis ja digilehes.

TEATAGE KOGUJAIST JA KOLLEKTSIONÄRIDEST: rein.sikk@epl.ee.

Meelis Leppoja kollektsiooni kõige suurem mark, täpsemalt küll margiplokk on pärit Argentinast. Margil oleva jõe kujutis on kaetud sellesama jõe liivaga.

Fotod: Jassu Hertsmann

Malaisia postmark, materjaliks hõbeleht

Lõuna Korea DVD-postmarkidel on olümpilaste saavutuste ülevaade.

Ungari põhiseaduse aasta-päevaks välja antud mark on kullatud ja kaetud pisikeste kividega. Väärismetallid, muuseumis, on postmarkidel küllaltki tavalised.

Maa ilma esimene helmestest postmark, väljaandjaks Singapur

Tai postmargilt leiab sellele kleebitud riisiteri.

725 000 elanikuga Aasia kuningriigi Bhutani vinüülpladist postmark, mida saab kasutada nii postimaksevahendina kui ka grammofoonil kuulata. Plaadil kõlab rahvamuusika. Mark on iseliimuv nagu enamik ebatavalistest materjalidest valmistatud marke.

Austria kasutab võimalust reklaamida oma üht tunnusmärki – Swarovski kristalle.

Singapuri postmarki kaunistavad orhideed on tegelikult tikandid.

Soome margiplokk, mille tuletornid öhtuhämaruses hiilgavad.

Foto: Martin Dremijuga

Neli sukeldujat kaotasid Tallinna lähel paadi

Õnnelik õnnetus. Häirekeskus sai eile pärastlõunal teate, et Paljassaare lähel on hädas neli sukeldujat. Sukeldujad olid enda sõnul läinud

paadiga kaldast umbes kilomeetri kaugusele ja kinnitanud selle ankruga. Millegipärast oli paat siiski lahti pääsenud ja triivis sukeldujatest nii

kaugele, et nad ei pääsenud enam selleni. Kaks sukeldujat jõudsid omal jõul kaldale, kaks ülejäänut said tagasi kuu- vate maale väljakutsutud piir-

valvepaadiga. Nelikust keegi viga ei saanud ja piirivalvetõi kaldale ka sukeldujate paadi, kinnitas Põhja-Eesti päästkeskus. EPL

Eesti noored keemikud tegid tutvust Nobeli laureaatidega

Noorteadlased püüavad muu hulgas ka vereanalüüsides tegemist viis korda kiiremaks muuta.

Merle Must

merle.must@epl.ee

30. juunil sõitis 600 noort teadlast üle maailma Saksamaale Lindausse, et õppida 35 Nobeli preemia laureaadilt. Ainsate eestlastena osalesid tänavu 63. korda peetud kohtumisel Karin Kipper, kes on Tartu ülikooli analüütilise ja füüsikalise keemia teadur, ja Jaan Saame, Tartu ülikooli analüütilise keemia doktorant.

Nädala jooksul kuulasid noored teadlased loenguid kvantfüüsikast personaalmeditsiinini, arutati ka keskkonnaprobleemide ja üleilmse energiakriisi üle.

Kipperit huvitavad kõige rohkem terviseiga seotud teadustööd – nii oligi tema jaoks kõige huvitavam näha uute meditsiiniisuundadega tegelevaid nobeliste professor Aaron Ciechanoverit ja professor Ada E. Yonathit.

Kipper keskendub oma uuringutes ravimianalüüsides kiiremaks ja täpsemaks muutmisele. Oma suurimaks tulemuseks peab ta seda, et tal õnnestus kasutada fluoroalkohole ehk fluori sisaldavaid ja tavaliste alkoholidega võrreldes lenduvamaid alkohole ravimianalüüsides tegemisel. Nii saaks analüüse teha kuni

Noor teadlane Jaan Saame ütleb, et sai kohtumiselt hindamatu kogemuse.

Foto: Jassu Hertsman

Keemia on menult teine

Margit Lehis Eesti teadusagentuuri kinnitas, et teadushuviliste noorte hulgas on keemia küllaltki populaarne. „Kõige rohkem huvitab noori n-õ valge bioloogia (bakterite, geeni- nidega tegelemine – M. M),” ütles ta. „Keemiat pakuksin huviks number kaks.” Jaan Saame lisas: „Mulle on keemia mingisugusel seletamatul põhjusel südamelähedane juba varajastest noorusest saati.”

viis korda kiiremini ja nii, et vereanalüüsi jaoks oleks vaja kümme kuni sada korda vähem verd. „Soovin oma valdkonnas võimalikult heaks teadlaseks saada,” kinnitas Kipper.

Talutsutab suuri soove

Saame ootas kohtumist fullereenide ehk eriliste süsinikuatomitest koosnevate molekulide avastaja prof Robert F. Curli ja prof Walter Kohniga, kes oli üheks võtmeisikuks ainet omadusi kiiremalt ja täpsemalt ennustada võimaldava tihedusfunktsionaalide teooria loomisel. „Fullereenide avastamise lugu, mida

mul eile [möödunud esmaspäeva] õhtul tema suust kuulda õnnestus, oli lihtsalt hindamatu väärtusega,” kinnitas Saame. Fullereenide struktuuri edasiarendusi – süsiniknanotorusid – kasutatakse meditsiinis, lahinguvärsustuses, aga ka kosmosetehnoloogias.

Saame on pühendunud ülitugevate hapete ja aluste uurimisele, millega oleks võimalik arendada meditsiini- ja materjalitehnoloogiat. Superaluste teema on tema jaoks nii huvitav, et ta ei kujuta sellest tüdinemist ettegi. „Pigem tuleb enda suuri soove ja ambitsioone laboris tagasi hoida,” ütles ta. ●

Eri EL-i riikidest kaasade lahutus läheb lihtsamaks

Eesti tahab ühineda Euroopa Liidu (EL) määrusega, mis hoiab ära segadused, mis võivad eri riikides lahutamise korral tekkida. Tegu on Rooma III määrusega, mis peaks liitunud riikide kodanike abielulahutusi juriidiliselt selgemaks tegema.

Määruses on kaks olulist aspekti, mis puudutavad välismaalasest lahutamist. Esiteks saavad abikaasad ise valida, millise riigi seaduste järgi nad lahutavad.

Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse juhataja Indrek Niklus tõi näiteks olukorra, kui hispaanlane ja eestlane on abiellunud hoopiski Saksamaal. „Riikide õigused on erinevad ja kui inimesed elavad ka eri riikides, tekib küsimus, mis riigi õigust kohaldada,” märkis ta.

Peale selle reguleerib määrus selgemalt, millises riigis lahutada siis, kui abikaasad ei suuda ise kokkuleppele jõuda. Omavahel tülli läinud paari puhul toimuks lahutus näiteks selles riigis, kus viimati koos elati.

Oluline on ka, et määrusega liitunud riigid tunnistavad üksteise jõustatud lahutusi. Nikluse sõnul on Euroopas varasemalt olnud mitu juhtumit, kui üks riik ei tunnista tei-

ses lahutatud abielu. Või on näiteks lahutuse aeg erinev, mis võib juhtuda näiteks Eesti–Bulgaaria abielupaariga.

Nimelt on Eesti seaduste järgi paar ametlikult lahutatud alates lahutuse jõustumisest, Bulgaarias aga juba alates lahku kolimisest. Nikluse sõnul võib aga erinev lahutuse kuupäev tuua tulevikus probleeme näiteks ühise vara jagamisel.

15 euroriigi lepe

Tingimused kehtivad praegu ainult määrusega liitunud 15 EL-i riigi kodanike puhul. Eestis on aga levinud abielud Venemaa ja Ukraina kodanikega. Mehed võtavad tihti naise ka Leedust või Soomest. Ameti teabe ja levi talituse juht Aira Veelmaa sõnas, et eestlased abielluvad kõige rohkem Venemaa ja Ukraina kodanikega, seega ka lahutatavad neist rohkem. Nende riikide puhul pole aga määrusest suurt abi.

Niklus ütles, et võimalused rahvusvahelisteks suheteks on üha paremad. „See on oluline sõnum Euroopa Liidult, et liikuge, kuhu tahate,” ütles Niklus. Järgmine samm on praegu EL-i tasandil arutatav eelnõu, mis reguleerib abieluvara jagamist. ● **Kelli Seiton**

Nõmme Linnaosa Valitsus

AVALIKUSTAB

Nelgi tn 6 kinnistu detailplaneeringu, millega määratakse kinnistule ehitusõigus kuni 3 maapealse (sh katusekorrus) ja 1 maa-aluse korrusega üksikela- mu ehitamiseks ja krundi kasutamise tingimused.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Nõmme Linnaosa Valitsuse ruumides Vabaduse pst 77 I korrusel ja Tallinna Linnavalitsuse I korruse infosaalis Vabaduse väljak 7 alates 29. juulist kuni 12. augustini 2013, samuti Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Nõmme Linnaosa Valitsus

AVALIKUSTAB

Päikese pst 64 kinnistu detailplaneeringu, millega määratakse kinnistule ehitusõigus kuni 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega üksikela- mu ja ühe abihoone ehitamiseks.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Nõmme Linnaosa Valitsuse ruumides Vabaduse pst 77 I korrusel ja Tallinna Linnavalitsuse I korruse infosaalis Vabaduse väljak 7 alates 29. juulist kuni 12. augustini 2013, samuti Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Lasnamäe Linnaosa Valitsus

AVALIKUSTAB

Lasnamäe Linnaosa Valitsuses, Pallasti tn 54, I korruse fuajees toimub 16. juulist 2013 kuni 30. juulini 2013 igal tööpäeval kogu tööaja jooksul Linnamäe tee 3 kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek.

Planeeritav maa-ala paikneb Lasnamäe linnaosas Mustakivi asumis Linnamäe tee, Mustakivi tee ja perspektiivse Rahu tee maa-ala vahelisel alal. Planeeritava ala suurus on 2,15 ha. Ärimaa sihtotstarbega Linnamäe tee 3 kinnistu suurus on 15 399 m². Kinnistu on hoonestamata, kus kasvavad ise levivad puud ja põõsad. Detailplaneeringus on kavandatud Linnamäe tee 3 kinnistule ehitusõiguse määramine kuni 6-korruselise ärihoone ehitamiseks. Hoonesse on kavandatud rajada tervise-, kaubandus- ja spordikeskus. Hoone kõrgem osa on mõeldud tervisekeskuse jaoks, madalam kuni 2-korruselise osa on kaubandus- ja spordikeskuse tarbeks.

Planeeringulahenduses on juurdesõit Linnamäe tee 3 krundile kavandatud nii linnamäe teelt kui Mustakivi teelt. Peamine sissepääs on Mustakivi teelt. Alale on planeeritud kokku 177 parkimiskohta.

Koostatud detailplaneering ei sisalda Lasnamäe elamualade üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Avaliku väljapaneku kestel saab detailplaneeringuga tutvuda ka Vabaduse väljak 7 infosaalis, I korrusel. Lähemat teavet saab detailplaneeringu kohta Tallinna planeeringute registri aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>.

Detailplaneeringu põhijoonisega on võimalik tutvuda lisatud lingi kaudu http://tpr.tallinn.ee/TPR_DOK/DP/DP036520/DP036520185561.pdf

PÄIKESELENNUK LENDAS ÜLE USA MANDRIOSA

Mehitatud päikeselennuk Solar Impulse lõpetas mandriülese lennu USA läänerrannikult idarannikule ja maandus New Yorgis. Solar Impulse'i veavad neli mootorit, mida toidavad 12 000

päikeseelementi. Lennuk on tiivaulatuselt Airbus A340 reisilennuki suurune, kuid kaalub sama palju kui keskmine sõiduauto ja läbib tunnis keskmiselt 40 kilomeetrit. **ERR**

KANADAS PLAHVATASID KÜTUSERONGI TSISTERNID

Üleeile sõitsid Quebecis USA piiri lähedases Lac-Méganticis 73 vagunist koosneva kaubarongi neli tsisternvagunit rööbastelt maha ja plahvatasid, põhjustades väikelinna keskuse lähedal

suure tulekahju. BBC andmetel hukkus vähemalt viis inimest ja osa on veel kadunud. Teadaolevalt jättis vedurijuht rongi seisu-piduri aktiveerimata ja naftalaadung pääses veerema. **Delfi**

Uus revolutsioon ohustab Egiptuse demokraatiat

Riigipööre, mis kukutas riigile valitud presidendi Morsi, seab egiptlased silmitsi uute hädadega.

Omar Ashour
Kairo

„Maha sõjaline valitsus!“ See oli kunagi Tahriri väljakul kõige populaarsem loosung – ajal, mil võim oli relvajõudude ülemnõukogu käes. Enam mitte. Eelmisel nädalal tähistati väljakul, mis oli sümboliseerinud araablaste võitlust demokraatia ja vabaduse eest, hoopis sõjaväelist riigipööret. Üks osa Egiptust juubeldas teise osa represseerimise üle. Mis siis juhtus?

Egiptuse kriisi pole mõtet analüüsida enne, kui oleme vaadanud, kes moodustavad president Mohamed Morsi vastaste leeri. Lihtsustatult koosneb see neljast peamisest jõust.

Kõige võimsam on sõjavägi, millele järgneb politsei. Kolmandana tuleb mängu Felol (nimetus, mida kasutatakse Mubarak'i režiimi jäänukite tähistamiseks) oma tohtu varanduse ja muude ressurside ning sidemetega nii riigis kui ka rahvusvaheliselt. Toi-duahela alumises otsas on mitteilismistlikud revolutsioonilised jõud – suhteliselt piiratud ressurside, varaliste vahendite ja relvastusvõimalustega, kuid entusiastlikud ja energilised.

Kust tuli meelemuutus?

2011. aasta septembris kuulusin ma just viimati nimetatute sekka, kellest enamik on liberaalid. Meie eesmärk oli sundida relvajõud Egiptuse poliitikat välja. Selle saavutamise strateegiaks oli – me koondusime koalitsiooni Meie Egiptus

– välja käia seitse presidendi kandidaati, kel oli armeele ühine sõnum: andke võim üle valitud tsiviilisikule.

Ma räägin seda kahel põhjusel. Esiteks tahan näidata, kuivõrd halvustavalt ja alahindavalt suhtuvad sõjaväejuhid tsiviilpoliitikutesse. Tõllal oli meie kandidaatidel kokku rohkem kui 90% valijate toetus. Hoolimata sellest kindralid ignoreerisid neid kandidaate. Teiseks tahan ma näidata, kuivõrd on olukord halvenud. Me oleme jõudnud seisule, kus loosungi „Ei sõjalisest valitsusest!“ asemel hoopis tervitatakse huntat.

Millest selline meelemuutus? Peamised põhjused on ebakompetentsus ja täitumata ootused. Nagu läänes piisavalt hästi teatakse, ei too demokraatia tavaliselt esile kõige kompetentsemaid ja karismaatili-

litamise, tollisoodustused ja maksuvabastused ning tõesti terve armee tasuta tööjõudu ehk väeteenistuses sõdureid.

Mis aga juhtub edasi? Poliitoloogidele on muster tuttav: kui jõuga kõrvaldatakse valitud institutsioonid, millel on säilinud mõningane toetus, pole tulemus peaaegu kunagi demokraatiasõbralik. Võimalik on otsene sõjaväeline diktatuur, sõjaväe domineerimine poliitikas, kodusõda või segu neist kõigist.

Alžeeria või Türgi tee?

Kõige hullem oleks 1992. aasta Alžeeria või 1936. aasta Hispaania stsenaariumi kordumine. Mõlemal juhul tapeti räpas-kodusõjas, mille kindralid demokraatlikke protsesse riigipöördega peatades vallandasid, umbes 250 000 inimest. Mõlemal riigipöördel oli toetajaid poliitikute, usujuhtide ja märkimisväärsete rahvahulkade näol, peamiselt demokraatlikus protsessis kaotajaks jäänute seast.

Vähem verine stsenaarium oli 1997. aastal Türgis, kus rühm riikliku julgeolekunõukogu kindralid saatis Heolupartei peaministrile Necmettin Erbakanile avalduse, millega palus tal tagasi astuda.

Erbakani valitsus kõrvaldatigi võimult, kuid erinevalt kindral Abdel Fattah al-Sisi riigipöördest Egiptuses ei saadetud parlamenti laiali ega peatatud konstitutsiooni kehtivust. Enamgi veel, Erbakani Heoluparteist välja kasvanud rühmitustel lubati kandideerida ka järgnenud valimistel ja 2002. aastal sai üks Heoluparteist välja kasvanud erakond – Öigluse ja Arengu Partei – suuri hääletasaagi ja valitseb Türgi siiani demokraatlikult.

Kairo kingamüüja on ühendanud äri ja toetusavalduse endisele presidendile Mohamed Morsile.

Foto: AFP / Scanpix

Mohamed ElBaradei valitsusjuhiks määramine tekitas segadust

Kukutatud presidendi Mohamed Morsi vastaste kogunemiskohas Tahriri väljakul kõlalsid laupäeval röömuhõisked, kui levis uudis, et üleminekuvalitsuse peaministriks on nimetatud reformimeelsete jõudude liider Mohamed ElBaradei, endine ÜRO tuumaenergiaagentuuri juht.

Kuid neljapäeval ametisse vannutatud ajutise presidendi Adli Mansouri nõunik lükkas selle kuulduse õige pea ümber ja ütles, et konsultatsioonid valitsuse koosseisu ja juhi üle jätkuvad. „Ajutine president Mansour kohtus ElBaradeiga, kuid amet-

likku ametisse määramist ei ole toimunud,“ tsiteeris AFP nõunikku, kelle sõnul olevat ElBaradei siiski loogiline valik.

Kuid liberaalseid ja vasakpoolseid parteisid ühendava Rahvusliku Päästerinde juhi ElBaradei peaministriks nimetamine ei meeldiks suuruselt teisele islamistlikule ühendusele, parteile Nour. See salafistlik ühendus toetas sõjaväelist riigipööret ja nn teekaarti uute valimiste korraldamiseks. Asejuht Ahmed Khalil on teatanud, et kui ElBaradei valitsusjuhiks määratakse, taandub Nour üleminekuprotsessist. **EPL**

San Francisco lennuõnnetust ei põhjustanud tehniline rike

Reutersi andmetel võis Asia-na Airlinesi reisilennuki Boeing 777 kukkumise põhjustada väljalülitatud glissaadimajakas. Lennufirma esindaja teatel ei olnud aga tegemist mehaanilise vea või tehnilise rikkega. Välistada ei saa inimlikku eksitust, olgugi et piloodid olid väga kogenud.

Lennuõnnetus juhtus kohaliku aja järgi laupäeva keskpäeval ja San Francisco lennujaama maandumisraja läheduses. Õnnetuses hukkus kaks ja sai viga 182 inimest, haiglasse viidutest oli kriitilises seisundis 42. Hukkunud olid kaks teismelist Hiina tüdrukut, edastas The New York Times.

Põlenud Boeing 777 San Francisco lennuväljal

Foto: AFP / Scanpix

Miks lennuõnnetus juhtus, ei ole veel teada, kuid eksperti-de sõnul oli õhusõiduk maandudes liiga madalal ning sel-

le saba või telik võis tabada lennuraja lõpus asuvat laine-murdjat.

Reutersi allikate andmetel oli lennuõnnetuse ajal välja lülitatud ka glissaadimajakas, mis aitab pilootidel tavaliselt halva nähtavuse korral määrata kaugust rajani. Hädamaandumisel rajale kukkudes murtus küljest lennuki sabaosa ja õhusõiduk süttis põlema. Inimesed

olevat saanud aga mööda täispuhutavaid liugteid põgeneda juba enne suuremat põlengut.

FBI kinnitustel ei olnud tegu terrorirünnakuga.

Lõuna-Korea pealinnast Soulist saabunud lennuki pardal oli 291 reisijat ja 16 meeskonnaliiget. Kinnitatud andmetel oli lennukis 141 Hiina, 77 Lõuna-Korea ja 61 USA kodanikku. **• Matti Aivar Lind**

a

ARVAMUS

TÄIENDUSKOOLITUSEST

68% Eesti ettevõtteid korraldas oma töötajatele 2010. aastal täienduskoolitust. Seda on veidi rohkem kui 1999. aastal, mil täienduskoolitust tegi 63% ettevõtteid. Kõige rohkem koolitatakse finantsvahenduse valdkonna töötajaid, kõige vähem puidu- ja tekstiilitööstuse töötajaid.

STATISTIKAAMET

SÕPRUSEST

Iga sõber näitab meile kätte maailma meis endis, maailma, mida ilmselt ei eksisteeri veel enne nende saabumist ja mis sünnibki üksnes tänu sellele kohtumisele.

AMEERIKA KIRJANIK ANAÏS NIN

TÖÖTUSEST

8,6% oli 2012. aastal Eesti kodakondsusega inimeste töötuse määr. Eesti kodakondsusega inimesi oli samal aastal töötamata 18,4%.

STATISTIKAAMET

ANDMISEST

Mis tähtsust sellel on, mitu armukest sul on, kui mitte ükski neist ei anna sulle tervet universumit?

PRANTSUSE PSÜHHOANALÜÜTIK

JACQUES LACAN

KAS KALAMAJAST kujuneb uus tõusikute piirkond?

Kalamaja nagu uus Mustamäe?

Piret Tali

ajakirjanik

Kui ma eelmisel sajandil Kalamaja korteri ostsin, juhtusin ETV-st nägema kultuurisaadet, kus Toompeal seisev saatejuht ütles: „Siin on vanalinn ja sealpool Kadriori. No ja seal, teisel pool Balti jaama, Kopli pool, pole meist keegi enam ammu käinud.”

Nüüd, tosin aastat hiljem, on sotsiaalselt ja kultuuriliselt aktiivselt kodanikul juba üsna võimatu vältida seda asumit-kus-meist-keegi-ei-käi. Pigem nutavad peened preilid papadel kuuereväri märjaks, kui selgub, et Kalamaja uusarenduse korterid on juba enne valmimist ära müüdud ja infrastruktuur areneb maksujõulise klientuuri saabudes mühinal.

Erinevalt Rotermannist, Polymerist, Lutheri kvartalist või Fahlest, mis nagu õhku ripuma jäid, on näiteks Telliskivi loomelinnakul, Kalamajal ja Pelgulinnal väga hästi läinud.

1990-ndate lõpus maksin renoveerimata korteri ruutmeetri eest Kalamajas 150

eurot, mis oli üsna soolane summa. Pangad andsid eluasemelaenu priske ettemakse ja 12% intressiga.

Minu värvikad naabrid

Minu venelannast eakas naabrinna rääkis igale vastutulijale, kuidas ta oli Staliniga tantsu löönud, ja ühel pimedal õhtul, kui ma oma ust üles ei leidnud, seisis ta, kirves käes, oma kodu kaitsel. Üks meie maja alkohoolik leiti koridorist surnuna. Tema asemele kolinud perepoeg hakkas magama võrastel jalamattidel, kui teda koju ei lastud.

Nüüd, kui laenuraha hankida on lihtsam ja odavam, aga renoveeritud/renoveerimata pinna ruutmeetri hind Kalamajas on 1200–1400 eurot, eksisteerivad eri sotsiaalsed kihid endiselt koos.

Telliskivi trammipeatuse odekolonniklubi ja ratastoo-

1990-ndate lõpus maksin renoveerimata korteri ruutmeetri eest Kalamajas 150 eurot.

lides eluheidikud ning Päästearmee anonüümsete narkomaanide grupp, mida iga silmanägemisega inimene võib läbi endise kinoafišši akna silmitseda, on kõrvuti peente trendipuhvetitega.

Kuid kas sotsiaalne keskkond muutub kümme korda paremaks, kui siia kolib elama terve kulturnike armee ja hakkab sotsiaalset keskkonda vas-

tavalt oma vajadustele ümber kujundama?

Milliseks muutub Kalamaja miljö, kui hinnad ronivad lakke ning siia jõuab järjest rohkem kontoreid ja büroosid, kuhu teatavasti trammiga ei sõideta ja mille töötajad soodsalt ei lõunata?

Milleks *vintage*-poed, kus turu majandusabi lettide parimad palad müüakse kümnekordse hinnavahega? Biotegid, kus üksikud kaubad on pärit kodumaistelt tootjalt ja taludest? Illusioon, et sellega saab maailma päästa, on aga võimas.

Snoobide surve

Kui ma 1990-ndate lõpus Kalamaja kolisin, polnud siin ühtegi *latte*'t pakkuvat kohvikut. Boheemi avamiseni jäi kümnekond aastat. Astusin sisse Virmalise baari, kus tehiti imehäid pirukaid ja serveerimislaud logistas lifti moodi asjaga keldrisse koos hüüdega: „Anja, kaks borši!”

Uuselanikud, kes Virmalise karaoke pärast kinni keerasid ja seda täitibaariks nimetasid, hakkasid hiljem taevani kiitma Mooni venepäraseid pirukaid, mis olid küll kolm korda kallimad, kuid mida pakuti rafineeritud olustikus. Ma ei imestaks, kui neid mõlemaid küpsetaks sama babuška.

Enamik keldripoode (viimane neist Salme pood), mis olid algupärased ja armsad,

Foto: Rene Suurkaev / arhiiv

on välja surnud ja ilmselt ei tule nende asemele suurt midagi. Marketite piiramisrõngas tõmbub Kalamaja ümber järjest koomale. Viimase sammu astus Selver, kes vallutas endise elektrirongide jaama hoone.

Kalamaja keskklassistub. Ehedate vene söögikohtade asemele kerkivad latte-kohad.

Ilmselt muudab keskklassistumine kõike ja kõiki ning on raske öelda, kas soodsamas suunas. Üritan oma elu seada nii, et ei peaks kohalikust asumist kaugemale minema.

Lapsed käivad laulmas kõrvaltänavas, mina sealsamas trennis. Kunstistuudio on kaks tänavat edasi. Kooli hoovis saab palli mängida ja pagarikojast sünnipäevaks tor-

ti tellida. Vahel maksan nende teenuste eest puhtalt hirmust, et need võiksid muidu välja surra.

Ehkki mul on raske sellega harjuda, on laste lemmikmänguväljak Tallinna vanimal kalmistul. No aga kui seal ka Tallinna vanim kool spordipäeva peab, peaks ju vanadel luudel, mille mälestusmärgid punane võim maatasa tegi, heameel olema?

Uue Mustamäe sünd

Nüüd Kalamajas koduaknast kolme-nelja kraanat ja poolikut uusehitust või valmivat elurajooni vaadates seisaksin nagu uue Mustamäe sünni juures, kus puitvoodriga maskeeritakse kolme korruse mitte just kõige isikupäraseid ja ahvatlevamaid sooje betooniseid ruutmeetreid.

Ilmselt jääb Kalamaja ikkagi trendikate noorte ja noor-

paaride esimese kodu pärusmaaks, sest kahe-kolmetoalised korterid, millest suuremaid eriti saada pole, seavad perele oma piirid.

Seetõttu säilib ka pidude ja kohvikute pidev tarbijaskond. Kalamaja sünonüümiks on saanud säästlik renoveerimine, jalgratas, kirbuturg, asu-mifestival, taaskasutus, mahe-tooted ja biotegid.

Kuid kui tarbiv ühiskond avastab uue jahimaa, kas siis Kalamaja unustatakse, nagu praegu on unustatud kunagised unelmateelu sõlmpunktid näiteks Szolnoki või Kännu Kuke juures Mustamäel, kus endistes peentes restoranides ja teeninduskombinaatides ulub nüüd tuul? Ning kus mõne maja ees parkiv Zīguli annab veel märku endisest hiilgeajast, mil pääseti kõdurajooni ämmaga ärklitoast Mustamäele. ●

KIREV GLOOBUS

Läti vajab referendumit

Homme hääletab Euroopa Liidu rahandusministrite nõukogu Läti euroalaga ühinemise küsimust. Kuid euro kasutuselevõttu toetab ainult 38% lätlasti. Konservatiivne Läti päevaleht suhtub kriitiliselt asjaollu, et rahva arvamust ei arvestata. „Poliitikud räägivad pidevalt, et nad on demokraatlikud, aga nad ei luba inimestel avaldada oma arvamust eurole ülemineku kohta. Me ei räägi praegu millestki muust kui sellest, kas loobuda oma rahvusvaluutast või mitte. See on Läti jaoks oluline küsimus ja selleks tuleks korraldada referendum. Igal kodanikul peab

olema õigus otsustada, kas ta eelistab latti või eurot.” ● Neatkarīgā

Madalad intressid ei aita

Euroopa Keskpanka president Mario Draghi teatas neljapäeval, et keskpang jätkab veel pikemat aega madala intressi poliitikat. Konservatiivne Hollandi päevaleht kurdab, et see ei päästa Euroopa majandust. „Draghi tahab riskida inflatsiooniga, et pumbata majandusse võimalikult palju odavat raha. Aga peame küsima, kas see kurss on adekvaatne. Raha ei voola endiselt reaalmajan-

dusse: hoolimata ajalooliselt madalatest intressidest peavad ettevõtted maksma laenuraha eest kallist hinda.” ● De Telegraaf

Miks maal ei protestita

Juba kolm nädalat on Bulgarias kestnud valitsusvastased meeleavaldused, mis on kontsentreerunud pealinna. On lihtsam protestida, kui sind ümbritseb anonüümne mass. Maapiirkondades seevastu, kus kõik teavad kõiki, peavad võimalikud protestijad kartma töökoha kaotuse pärast, sest „kohalik poliitika ja kohalikud omavalitsused on oligarhiliste struktuuride kätes.” ● Offnews

HILLAR METSA METSIK MAAILM

MINISTEERIUM Toidu maksuerinevust ei poolda

Möödunud nädalal tõusis taas arutelu esmatarbekaupadele kehtestatud käibemaksumäära langetamise kohta, rahandusministeerium aga erandi tegemist ei poolda. Ministeeriumi fiskaalpo-

liitika osakonna juhataja Andrus Sääliku põhjendusel tooks muudatus riigi eelarvele suurt kahju, samal ajal kui tarbijail on naiivne loota, et hinnad samavõrra langetavad. **ERR**

VAHETAMATA KROONID

Juuli alguse seisuga oli Eesti Panga andmetel eurodeks ümber vahetamata veel 49,76 miljonit krooni. Vahetada saab Swedbanki ja SEB panga sularahakontorites ja Eesti Pangas. **Ärileht**

Ericssoni tegevjuht Hans Vestberg: Eesti on meie jaoks kesksel kohal

Intervjuu

Ann-Mari Nergi
reporter

Eestit külastanud Hans Vestberg rääkis eksklusiiv-intervjuus Ärilehele, et praegune tehnoloogia areng on alles aeglane.

●●Eile (4. juulil – toim) toimus pilveandmetöötluse arutelu, millest ka teie osa võtsite. NSA skandaali valguses pakkus Eesti president Toomas Hendrik Ilves välja idee, et Euroopa peaks looma omaenda turvalise pilve. Kas ja kuidas see Ericssoni mõjutaks?

See mõjutab kahel moel: esiteks käib 40% kogu maailma mobiililiiklusest läbi Ericssoni seadmete, seega osa meie seadmetest läheks samuti pilve (ingl k *cloudify* – toim). Seega on meile väga oluline, milline regulatsioon sellele seatakse.

Teiseks tegutseme me 180 riigis, oleme üks maailma globaalsemate ettevõtetest – muidugi mõjuvad eri regulatsioonid ettevõtte efektiivsusele, müügile jne. Aga see kõik on osa normaalsest tehnoloogilisest revolutsioonist, millest Ericsson on osa võtnud juba 137 aastat. Nii et sõnastaksin selle mõju pigem selliselt, et 90% uuendustest on positiivsed ja 10% väljakutsed, millele peab vaeva nägema.

●●Euroopa telekomidel on raske ajad, sest tarbijad tahavad kõike odavalt, kuid samal ajal tuleb ehitada kalleid 4G võrke. Kas Ericsson tunnetab, et investeringuteks ja teilt seadmete ostmiseks jääb raha vähemaks? Kui vaadata investeringute mahtusid globaalselt, siis kuni 2015. aastani kasvavad

Hans Vestbergi sõnul on Ericssoni ägedaim töös olev projekt 5G võrk.

Foto: Hendrik Osula

täna on see juba vajadus ja seega tahavad mobiilioperaatorid tänapäeval olla juba ise arendajad ja pakkuda oma klientidele väga erinevaid võimalusi. ●●Kas Ericsson jõuab tehnoloogia ülikõige arenguga kaasa käia?

Ma arvan, et praegusest tehnoloogia arengust enam aeglase mat me ei näe – see ainult kiireneb, sest inimeste hulk, kellel on ligipääs tehnoloogiale, kasvab meeletul kiirusel. Me prognoosime, et 2018. aastaks on 92%-l maailma rahvastikust mobiilside. Räägime siin üheksast miljardist mobiililepingust ja 4–5 miljardi inimese ligipääsust internetile. See on jah, üks kiire areng paneb meile ka surve peale, et teenindada meeletuid andmemahte jms. Aga vastus on, et jah, meile sobib selline kiirus väga hästi, see meeldib meile.

●●Kus asub Eesti Ericssoni kaardil?

Eesti on meile väga tähtis mit-

mel põhjusel. Eesti turg on väga arenenud ja seda mitte ainult tarbijate poolelt, vaid ka riik on väga digiteerunud, arengus paljudest riikidest ees ning heaks näiteks, kuidas e-valitsust ja e-demokraatiat hästi kasutada.

Teiseks on Ericsson Eesti operaatoritele tähtis tehnoloogiavarustaja. Meil on Eestis kõige suurem tootmisüksus pooleteise tuhande töötajaga, kusjuures tootmisüksuseid on maailmas üldse kokku neli, sh kaks Rootsis. Võib öelda, et Eesti on Ericssoni jaoks nagu keskus, kust tulevad seadmed Euroopasse, Aafrikasse ja Lähis-Itta laiali saatmiseks. ●●Ericsson Eesti endine tegevjuht Veiko Sepp läks kontserni Hiina regiooni juhtima. Kuidas tal läheb?

Kui ma viimati kontrollisin, läks tal väga hästi! Veiko juhtis kaua Baltimaid ja töötab nüüd koos Hiina telekomidega. Usun, et ta on sinna viinud palju Eestis omandatud kompetentsi ja oskusi, sealhulgas tutvustanud ka riigi või amet-

kondade tasandil e-lahenduste kasutamist. Nii et Eesti mehe Aiasse saatmine oli kindlasti õige samm, sest just meie suurepäraste töötajate liigutamine ühest kohast teise aitab pare-

90% uuendustest on positiivsed ja 10% väljakutsed, millega peab vaeva nägema.

mini kogemusi vahetada, Veiko on seal ainult üks näide tuhandetest.

●●Mis on ägedaim asi, millega Ericsson praegu tegeleb?

Ma arvan, et selleks on 5G, mille peale kulutame praegu palju arendusraha. Oleme palju mõelnud sellele, kuidas 5G võrku üles seada, et see oleks efektiivne ja et sel oleks võimalikult palju kasutusvõimalusi.

Võrgustunud ühiskond võimaldab pakkuda inimestele mitmeid vajalikke teenuseid, näiteks tulevikus on võimalik tänu võrguühendusele reguleerida tänavavalgustust. Või siis

liikluses, kus sinu auto kontakteerub ees sõitva autoga ning nii kui ees olev autojuht pidurit vajutab, siis pidurdab kohe ka sinu auto. Aga kõigele selleks on vaja kauakestvaid akusid ja üliühikese reaktimeaega.

Kui 4G ühendus on põhimõtteliselt sama, mis 3G, ainult kiirem, siis 5G-l on juba palju võimsamad kasutusvõimalused. Ericsson teeb pidevalt uuringuid, kuidas 5G võrku üles seada võimalikult efektiivselt nii, et sel oleks võimalikult palju kasutusvõimalusi. 5G võiks reaalsuseks saada 2020. aastaks.

Aga vähemalt kuni 2018. aastani domineerib endiselt 3G võrk ja seda lihtsal põhjusel – saadaval olevate telefonide ja nende hinna pärast. Iga kümne dollari kohta, mis mõne telefoni hinnast maha võetakse, suudab seda telefoni osta jälle sada miljonit inimest rohkem. Ja 4G telefonid on palju kallimad. ●

KES TA ON?

Hans Vestberg

sündinud 23. juunil 1965

Alates 2010. aastast Ericssoni korporatsiooni juhtiv Hans Vestberg alustas ettevõttes tööd juba 1991. aastal oma kodulinnas Hudiksvallis asunud filiaalis Ericsson Cables. Sellest peale on ta liikunud Rootsis, Hiinas, Tšiinis ja Brasiilias ja eri juhtpositsioonide vahel.

2007–2009 töötas Vestberg Ericssoni finantsjuhina ja juba järgmisel aastal vahetas välja firma senise juhi Carl-Henric Svanbergi. Kommunikatsioonivaldkonna uudisteportaali Fierce Wireless valis 2011. aastal Vestbergi maailma mõjukuselt kuuendaks inimeseks, kusjuures selles edetabelis edestas ta nii Facebooki loojat Mark Zuckerbergi (19.) kui ka näiteks Microsofti juhatuse esimeest Steve Ballmeri (13.). Edetabeli esikohale paigutati toona Google'i üks asutajatest Larry Page.

Ericsson: endiselt maailma suurim

Ericsson asutati Rootsis 1876. aastal, kui Lars Magnus Ericsson rajas Stockholmis kesklinna telegraafide parandustöökoja.

Praegu on firma maailma suurim telekommunikatsioonivõrkude ja seadmete tootja, mille turuosaks hinnatakse 38%. Ettevõtte on Rootsi üks suuremaid tööandjaid, kus töötab üle 17 000 inimese. Kokku on üle maailma Ericssoni palgal 127 000 töötajat.

Eestis asub Ericssoni neljast tootmisüksusest suurim. 2009. aastal omandas Ericsson Eestis 30 miljoni euro eest Elcoteqi tootmisüksuse, sest Elcoteqi soov oli koondada oma tegevuse peamiselt Ungaris ja siinnes tehas sulgeda. 2010. aastal valis EAS Ericsson Eesti AS-i aasta välisinvestoriks ja peaaühina saajaks just Elcoteqi ülevõtmise ning 4G võrguseadmete tootmise alustamise eest.

Rohkem kui 1500 inimesele tööd andev Ericsson Eesti on pidevalt esindatud Eesti parimate tööandjate nimistu kõrgetel kohtadel. Firma käive oli eelmisel aastal 1,33 miljardit ja puhaskasum 27 miljonit eurot.

40% kogu maailma mobiililiiklusest käib läbi Ericssoni seadmete.

need 3–5% aastaks. Andmemahtude suurenevad järgmise viie aastaga 1000%, nii et tehnoloogia järele on pidev vajadus ja ei saa öelda, et mahud kuidagi väheneksid. Aga Euroopa on üks neist turgudest, kus on rohkem väljakutsed, ja siia tööpoolest ei investeerita enam nii palju. Kümme aastat tagasi oli mobiiltelefon rohkem luksus,

SIGADE KATK VALGEVENES

Euroopa Komisjoni teatel on Valgevenes Grodna oblastis diagnoositud sigadel Aafrika katk, mistõttu veterinaar- ja toiduamet kehtestas täiendavad loomatauditõrje abinõud. **ERR**

ELEKTER ODAVNES

36,37 eurot maksab täna elekter Nord Pool Spotil. Hind langes päevaga rohkem kui euro võrra. **Ärileht**

EESTLASED EELISTAVAD ELADA SUURE TEE JA MERE ÄÄRES

Eesti põhi- ja tugimaanteede ümbruses on kõige tihedamini asustatud kuni 1 km kaugusele jäävad alad, kus elab 66% elanikest, selgus 2011. aasta rahvaloenduse tulemuste analüüsist,

kirjutab statistikaameti ajaveeb. Mida kaugemale teest, seda hõredamaks asustus muutub. Maanteedest kaugemal kui viis kilomeetrit elab vaid 6% rahvastikust. Üsna sarnaselt väheneb

asustustihedus ka mere ääres. Kõige rohkem inimesi elab rannikust ühe-kahe kilomeetri kaugusel – 158 559. Vähem kui 6 km kaugusele jääb meri koguni 46% Eesti elanike elukohast. **Ärileht**

Lastetooted toovad priskeid kasumeid

Lapsevanemad on kuldaväärt kliendid – põngerja heaks ei ole miski liiga kallis.

Kadri Paas
majandus@epl.ee

Lapsevanemate helde käsi on vesi töösturite ja kaupmeeste veskile. Lasterõivaste tootja Huppa kasum kerkis mullu 36% ehk 785 177 euron. Seejuures suurenes käive 43%, 4,2 miljoni euron. Mullu maksis firma omanik Heikki Boode endale 60 000 eurot dividende, sel aastal võib ta firmast välja võtta kuni 100 000 eurot.

Boode selgitas, et käibe ja kasumi kasv tekib ettevõttel peaauglikult ekspordist arvelt. Huppa ekspordib 68% toodangust. „Eesti turg on vaene ja väike. Siinne võimalik müügi- maht on ammugi saavutatud ning igasugune kasv saab tekkida üksnes ekspordist. Seepärast tootmisi arendatakse ja täiustatakse, et kaupa võimalikult rentaabliht välismaalasesse müüa,” rääkis ta. Eesti pinnal ei õmble tema firma aga enam

tis veerandi võrra hinda tõsta? Osa inimesi hakkab lasteriideid mujalt otsima ja ostma, teisele osale ei ole 25%-line hinnatõus üldse tuntav. Aga võib-olla ei muutukski midagi, ei ole arvutanud ega proovinud,” arutles Boode.

Venelased aitavad

Perekond Tõniste kuuluva Lastemaailma kaupluse müügitulu oli mullu 495 495 eurot ja puhaskasum 3516 eurot. Käive kasvas võrreldes tunamullusega 4%, aga kasum langes aastaga 3,5 korda.

Riigikogulane Toomas Tõniste rääkis Ärilehele, et üldjuhul on aastad olnud vennad. „Kuna Lastemaailma pood asub turistilõksu piirkonnas, siis on umbes pool ostjatest välismaalased: venelased, rootslased, norralased... Soomlasi on oluliselt vähemaks jäänud. Neid on ka Tallinnas vähemaks jäänud, sest ostureisid ei käida enam nii palju. Hinnatase võrreldes Soomega on ühtlustunud,” märkis ta.

Tõniste kiidab Peterburi ja Moskva venelasi, kes aastavahetuse paiku aitavad kiduva jaanuarikuu üle elada. „Neile meeldib Reima kaubamärk ning nad ostavad seda siit kokku. Peterburis ja Moskvast pidi see palju kallim olema. Teinekord ostetakse riideid tervele suguvõsale,” rääkis ta.

Ühtlasi sõltub Lastemaailma müük paljuskil lastest. „Suvi on igal juhul vaiksem aeg. Venelased tulevad jaanuaris, aga sügisel sõltub aktiivsema müügihooaja algus paljus-

Lotte kaubamärgi müüval osahingul Happy Carrot läheb stabiilselt hästi ja plaanis on tegevust laiendada.

Foto: Arno Mikkor

Sügisel sõltub aktiivsema müügihooaja algus sellest, millal sadama hakkab.

ühtegi hilpu. Kogu tootmine on ammu Eestist välja viidud, sest „masstootmine on Eestis liiga kallis”.

Eestlased peaksid aga rõõmustama selle üle, et sama kaup müüakse Venemaal, Soomes või Ukrainas umbes 25% kallimalt. „Mis juhtuks, kui Ees-

ki sellest, millal vihma sadama hakkab,” kirjeldas Tõniste.

Eesti suurim lasteriideid tootja Lenne, mis ekspordib toodangust 80%, tegi läbi korraliku käibe ja kasumi kasv. Käive tõusis ligi 15 miljonilt eurot 19,5 miljonini ja kasum 3,6 miljonilt ligi 5,3 miljoni euron. Mullu maksid Lenne omanikud Meeli ja Urmas Leeman endale 280 000 eurot dividende ja ka tänava plaanivad nad dividende maksta, jättes aga summa nimetamata.

Maksimaalselt võiks perekond välja maksta kogu aastate jooksul kogunenud kasumi ehk 18 miljonit eurot. •

Lotte sihikul on Vahemere-äärased riigid

Koeraplika Lotte tegelaskuju joonistanud kunstnikud Heiki Ernits ja Janno Põldma, samuti Kalev Tamm, Linda Sade ja Riina Sildos võivad rõõmustada Lotte jätkuva populaarsuse üle.

Nende 2007. aastal Lotte kaubamärgi kasutusõiguse müümiseks loodud osahing Happy Carrot suurendas aastaga kasumit 41 393 eurot 70 287 euron. Müügitulu tõusis seejuures vähe: 83 579 eurot 91 608 euron. Dividende on osa-

ühing maksnud stabiilselt: 2011. aastal 65 000, mullu 61 000 ja sel aastal kavandatakse taas 65 000-eurost makset.

Osanikud ütlevad aruandes, et 2012. aastal jätkus koostöö lapsi arendavate käsitöömaterjalide ja koolitarvete tarbeks AS Vunderi ja Sulemees OÜ-ga. „Koos OÜ-ga Maas Distribution arendati edasi tervisliku toitumise tooteportfelli. AS Tallinki laevadel jätkus lastele ning peredele suunatud meelelahutus- ja haridusprogrammi

ning Lotte-teemaliste lastetuba- de tegevus. Jätkati koostööd Baltika AS-iga Lotte filmidest tuttavate nukkude tootmisel ja turustamisel, rõivastega tegeleb alates 2012. aastast põhiliselt House of Trends OÜ. 2012 lisandusid tootevalikusse erinevad tekstiilitooted: voodipesu, käterätikud, saunalinad jms. „Koostöös eri partneritega otsime võimalust turustada Lotte tooteid väljaspool Baltikumi, eeskätt Vahemere-äärsetes riikides.”

Tarbijalaenude turul puhkes võitlus klientide pärast: Bigbank astus turuliidritega intressisõtta

Bigbanki uuel tarbimislaenul on firma väitel Eesti pankade kõige madalam intress – 15,5%.

Harry Tuul
harrytuul@epl.ee

Selle sammuga püüab Bigbank Eesti suuremate universaalkanade kliente. Bigbanki juhatuse esimees Kaido Saar ütles, et tegemist on osaga Bigbanki strateegiast, millega tahetakse end selgemini pangana positioneerida ja senisest rohkem kiiralaenufirmadest eristuda.

Praegu on finantsinspektsiooni hinnangul Swedbanki tarbimislaenude turuosa 70% ja SEB-i 13%. Bigbank on napilt kolmas 12%-ga.

SEB tunnistas, et nad ei ole tarbimislaenude turul aktiivsed, vaid keskenduvad kodulaenudele ja kinnisvaraga tagatud laenudele, mille osakaal portfellis on 92–93%. SEB eraisikute suuna arendusjuht Triin Messimas hindas, et nende turuosa tarbimislaenudes jääbki samale tasemele. Küll aga ei nõustunud ta Bigbanki väitega, nagu oleksid Bigbanki tingimused soodsaimad.

„SEB väikelaenude keskmine intressimäär on 14–15% vahel. Tänu riskipõhisele hinnastamisele saavad hea krediitiskooriga kliendid meilt väikelaenu intressimääraga alates 9%,” kinnitas Messimas.

Hinnangud lahknevad

Ka Swedbank peab oma tingimusi soodsaks. „Swedbanki väikelaenu intressid jäävad täna vahemikku 15–25% ja intresse arvestame laenu jäägilt. Alates eelmise aasta augustist pakume ka soodsaid intressiga järelmaksu. Swedbanki järelmaksu intress on 9,9% jäägilt

ning intress ei sõltu tehingu maksumusest ega tootegrupist,” selgitas Swedbanki era- laenude valdkonnajuht Merle Soomere. „Kui mõni turu- osaline hakkab pakkuma laene tänasest üldisest intressitasemest tunduvalt soodsamalt, siis ilmselt turuosa kergelt väheneb, praegu me aga seda ohtu ei näe.”

Saar pareeris konkurentide väiteid: „Eksitav on tuua intressivõrdluseks näiteid väikelaenudest, mida saab võtta ainult koos teiste toodetega, näiteks kodulaenu, autoliisingu või laenukindlustusega

paketeeritult. Sellisel juhul toob laen tegelikkuses klienti jaoks kaasa terve rea varjatud kulusid. Bigbanki pakku-

SEB hinnangul pole märgata, et tarbimislaenude turg aktiivselt kasvaks.

mine on ilma lisatingimuste ja varjatud kuludeta ning meie toodud võrdlusi näited on pärit konkurentide veebilehtedelt.”

Tarbimislaenude kasvu

kohta olid pangad eri meelt. Swedbanki hinnangul on tarbimislaenuportfell 2013. aastal juba kasvama hakanud ja pank ootab selle jätkumist, kinnitas Soomere.

SEB hinnangul aga ei ole märgata, et tarbimislaenude turg aktiivselt kasvaks. „Potentsiaalsed väikelaenukliendid kaaluvad laenuotsuseid hoolikamalt ja teadvustavad finantskohustustega kaasnevat riski. Suhtumine väikelaenude võtmisesse on oluliselt konservatiivsem, kui oli enne majanduskriisi,” sõnas Messimas. •

a
ARKAADIA

SUVEÜLIKOO

15. juulist 2. augustini toimuva Tallinna ülikooli suveülikooli aukülaline on eesti juurtega Suurbritannia luuletaja, T. S. Elioti preemia võitja Philip Gross. Gross annab 30. juulil kirjanike

majas koos ansambel Resonabilise ja kunstnik Hannah Gearaiga kontsertetenduse. Kokku võõrustab suveülikool 320 lektorit 50 riigist, lisainfo summerschool.tlu.ee. **EPL**

MUUSIKUD JA SÜÜRIA

Ansambli Blur laulja Damon Albarn (pildil), Red Hot Chili Peppersi bassimees Flea, Yeah Yeah Yeahsi kitarrist Nick Zinner, Franz Ferdinandil laulja Alex Kapranos ning ansambel Fresh

Touch avaldavad ühissingli „Latest Style”, millega toetatakse Süüria põgenikke. Teost müüakse ainult 13. juulil Londoni üritusel Independent Label Market. **GUARDIAN**

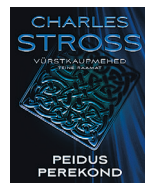
RAAMATUD

MURELIK MEES
Henning Mankell
Tõlkinud Kadri Papp
400 lk, Varrak
Ühel 2008. aasta

talvapäeval jääb pensionil olev kõrge mereväeohvitser Håkan von Enke oma igapäevasel jalutuskäigul Lilljansskogenis kadunuks. Mõni aeg hiljem kaob mõistatuslikult ka von Enke abikaasa Louise. Kurt Wallanderi jaoks on see juhtum äärmiselt isiklik. Nimelt on von Enke Linda Wallanderi väikese tütre teine vanaisa. Niidid viivad ajas tagasi ja jõuavad välja külma sõja, paremäärmuslike rühmituste ja Ida-Euroopa palgamõrtsukate juurde.

PEIDUS PEREKOND. VÜRTSKAUPMEHED. TEINE RAAMAT
Charles Stross
Tõlkinud Juhan Habicht
304 lk, Varrak

Romaani „Pereäri” järges jätkuvad Bostoni majandusajakirjaniku Miriam Becksteini seiklused. Eelmises romaanis avastas Miriam oma paralleelmaailmas elavad sugulased ja nendega kaasa tulnud kohustused ja tiitlid. Miriam hakkab äsja avastatud merkantilistlikus pseudoviktoriaanlikus paralleelmaailmas oma eesmärkideni jõudmiseks kasutama moodsat äripraktikat ja teadussaavutusi, püüdes samal ajal ka lihtsalt elus püsida. Charles Stross, 2013. aasta Tallinna kirjandusfestivali HeadRead üks külalisi, on üks parimaid ja tuntumaid 21. sajandi ulmekirjanikke.

KÕIK SAAB KORDA
Deborah Crombie
Tõlkinud Anne Kahl
216 lk, Varrak

Scotland Yardi peainspektor Duncan Kincaid ja seersant Gemma James pole veel kunagi pidanud tegelema juhtumiga, mis puudutab neid nii lähedalt. Nimelt leitakse surnuna Duncan hea sõber ja naaber Jasmine Dent. Kuna ta oli vähki suremas, tuleb esialgu kõne alla enesetapp. Gemma meelehärmiks ei suuda Duncan aga selle seletusega kuidagi leppida. Sedamööda, kuidas Duncan ja Gemma jõuavad üha lähemale Jasmine'i surma tegelikule põhjusele, tugevneb ka nende omavaheline side...

MISKI KUTSUB MEID
Juan José Millás
168 lk, Loomingu Raamatukogu nr 21-23/2013
Tõlkinud Kai Aareleid ja Margarita Kuusmaa

Tänapäeva hispaania autori (sünd 1946) lühijuttude kogumik üllatab oma fantaasia, ootamatute vaatenurkade ja huumoriga. Igas lühijutust, mis mõjub kui valgusahvatus, paljastatakse mõni kiivalt hoitud saladus, heidetakse kate müsteeriumilt, tõstatatakse küsimusi. Ilmub 15. juulil.

Kuidas viia Eesti viie tähendusrikkaima riigi hulka

Reportaaž

Veiko Märka
literaat

Võrumaal Tsoorus toimunud NAK-i ja mõttekaaslaste kirjanikusseminari läbiv teema oli „Kuidas elada?”

XIV korda toimunud seminari „Lätete pääl” korraldajaid soosisid nii ilm kui ka ettekannete esitajad: säärast vaimu ja mõtterikkuse sädelust pole „lätetel” nähtud mitu head aastat. Aktiivse osavõtu põhjuseks oli küllap ka uuendus, et esmakordselt koguneti nädala keskel. See andis inimestele lisamotivatsiooni otseste töökohustuste juurest maailmse kuppelmaastikku rüppe põgeneda.

Sisuline peaettekanne oli Vahur Afanasjevilt, kes oli teinud mahuka ja laiapõhjalisel küsitluse, et teada saada, mis allikatest eesti kirjanikud elatuvad. Kuigi vastuseid ja suhtumisi oli seinast seina (s.t ülimast pessimismist ja vaesusest selle vastanditeni), ilmes, et keskeltläbi elab eesti kirjanik täpselt sama vaeselt nagu iga teinegi eestlane. Peasi, et üldse elab. Ehk nagu Olavi Ruitlane kommenteeris: „Igasugune elu on parem kui surm, isegi Elmar Sepa elu.” Ilmnes korrelatsioon: kirjanikud, kes kirjutavad palju, elavad halvemini kui vähe kirjutavad kirjanikud, sest viimati nimetatutel on rohkem muid tuluallikaid.

Leo Luks käsitles teemat: kas filosoofia aitab elada? Kui, siis ainult pärast surma.

Üldistada võib samuti, et paremaks äraelamiseks on kirjanikul kasulik hästi läbi saada kohaliku omavalitsusega. Aga muidugi on kirjarahva õnne valemid väga erinevad. Nii leidis Andrei Hvostov, et heaks eluks on vaja mootor-saagi ja jalgratast ning viimaseid on tal koguni kaks. Filosoof Leo Luks soovustas tun-

Hasso Krull räägib, kuidas elust saab kunstiteos, taamal kuulab filosoofiadoktor Leo Luks.

Foto: Kristiina Viin

nistas, et ilma tulirelvata pole tema elu täisväärtuslik.

Kriitik Mihkel Kunnus alustas temale omase põhjalikkusega Vargamäe Andrese elumudelidest ja jõudis tänapäeva Kreeka ja Hispaania noorte rohkem kui 50% suuruse tööpuuduseni. Seos on siiski ilmne: Vargamäe Andresel oli vaja palju lapsi, et nad talutöö ära teeksid. Tänapäeva arenenud maades, sh Eestis, ei ole lapsi üldse vaja, sest töö teevad ära masinad ja nafta ei hakka ikka veel otsa saama. „Õhtumaine tsivilisatsioon on üles ehitatud bensini ja elektri, mitte inimese kasutamisele,” märkis Kunnus.

Krull soovib asketismi

Kolmas eriti põhjalik ülesastumine pärines Hasso Krullilt, kes kutsus üles looma oma elust kunstiteos. Selleks tuleb elada askeetlikku elu ja loobuda liha söömisest. Kirjandusteadlane Katrina Helstein keskendus noortele töötajatele laiemalt ja tõi esile tendentsi, et tänapäeva noored ei otsi mitte niivõrd tasuvat, kuivõrd tähendusrikkast

tööd. Ühisel arutelul leiti, et seminarlased võiksid edaspidi hakata võitlema selle eest, et Eesti jõuaks Euroopa viie tähendusrikkaima riigi sekka. Mingi rahvast ühendav eesmärk peab meil ju olema. Leo Luks käsitles igivana teemat: kas filosoofia aitab elada? Ta jõudis järelduseni, et kui, siis ainult pärast surma. Olavi Ruitlase esialgu funda-

Ettekannete tõsidus ulatus lausa eksistentsiaalselt ühiskonnakriitilise meeleoluni.

mentaalne sõnavõtt kultuurkapitali ärakaotamise hädavajalikkusest jõudis lõpuks siiski veidi leebema väiteni, et toetus tuleks ära võtta ainult nendelt *zombie*’delt, kes kirjanike liidu listis tema naljade üle ei naera.

Piret Bristol käsitles kirjanike liidu Tartu osakonna ajalugu. Aapo Ilves esitles vast-

set laulvate kirjanike plaati „Lutsuvad kivid”, millelt väärrib esiletõstmist fs-i tõsiselt võetava hitipotentsiaaliga laul „Hipster”. Käesoleva loo autor kõneles raudtee-esteetikast Eesti kultuuris, eeskätt filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Mari Niitra ettekanne formeeris seisukoha eesti 21. sajandi kirjanduse peavoolu kohta: selleks on valuline änglemine küüditatud ja/või tapetud vanavanemate pärast. Valdur Mikita esitas suurejoonelise käsitluse Eestist kui elu evolutsiooni tsentrumist plaanil Maa.

Ääremärkused

Väljaspool ametlikku programmi pälvis tähelepanu Lauriito Meriloo üldistus, et tänapäeva Eesti noored on harjunud parasiitliku elu ja mõtte- kõrgharidusega. Leo Luks tõestas, et neiu filmis „Jan Uuspõld läheb Tartusse” pidi selles nähtava auto saamiseks imema täpselt 12,5 kilomeetrit teatud meesterahva kehaosa (eeldusel, et osa vaheltkasu ei läinud sutenöörile). Kirkalt sööbis mällu Mehis Heinsaa-

re tähelepanek, et bussijuhid on põhimõtteliselt loomad ja seetõttu ei tohi neid ärritada.

Loengute vahepeal söödi, joodi, kuulati muusikat, magati ja klatšiti mittekohalolijaid. Nagu „lätetel” tavaks, oli aukohal sport (ujumine, jooks, jalgrattasõit). Toimus ka ühisesinemine rahvamajas, kus esinejate arv ületas umbes viiekordselt kohalike kuulajate arvu.

Peaaegu alati on kirjandusseminari „Lätete pääl” toetanud kultuurkapital, nii ka tänavu. Paaril viimasel aastal on sama olulist sponsorirolli täitnud õlletehas A. Le Coq.

Muidugi ei aita üks õnnestunud kirjandusüritus Eestit veel Euroopa viie tähendusrikkaima riigi hulka, kuid esimehe oluline samm siiski astuti. Kui ettekannete tõsidus ulatus enamjaolt lausa eksistentsiaalselt ühiskonnakriitilise meeleoluni, siis tegelikult sai ka nalja päris looma moodi. Näiteks loengupidajatega sageli verbaalsesse sõnavahetusse astunud punkluuletaja Marko Mägi järjekordne vahelehuue: „Täitsa õige! Ei tohi vahele segada!” ●

Saarinen kavandas maja, millele kasvasid legendid

Arvustus

Andres Laasik
toimetaja

Mullu 100. sünnipäeva tähistanud maja on enne kultuuriministeeriumit võõrustanud ka punatsensoreid ja natsivõime.

Lotman on öelnud umbkaudu nõnda, et inimene peab endale eluloo välja teenima. Niisamuti on majadega, millest enamik on ilma eluloota ehitised. Aadressil Pärnu maantee 10 asuv Saarineni maja on päris kindlasti endale eluloo välja teeninud ja nüüd on see tänu Jaak Urmeti pingutustele ka raamatukaante vahel.

Uue linna nurgakivi

Maailmanimega soome arhitekti Eliel Saarineni jooniste järgi ehitati Eestisse mitu

hoonet, näiteks endine Lutheri vabriku töölissöökla-rahvamaja Tallinna Vana-Lõuna tänavale. Algul Krediidipanga jaoks ehitatud maja Pärnu maanteel on tänu oma rollile kultuuriloos teistest tähtsamal kohal. Hoonet saab käsitleda kui Saarineni teostumata Suur-Tallinna projekti avalööki.

Kultuurilooliselt avaldus esialgu Krediidipanga majaks ehitatud hoone tähtsus nii heas kui ka halvas. Näiteks peitus tohutu suures majas terve nõukaaja kurikuulus Glavlit, asutus, mille nimi on tuletatud ta nimetuse – Trükistes Riiklike Saladuste Kaitse Peavalitsus – venekeelse variandi esitähedest. Tegemist on pimeda Mordori kontoriga, kus otsustati, kas anda teostele roheline või punane tuli ja kust juhiti Stalini ajal Eestis tehtud raamatute hävitamistööd.

Saarineni maja raamat ei salga sugugi maha maja

Majale pidi järgnema uue planeeringu ja raekojaga juugendstiilis Suur-Tallinn.

Foto: Vallo Kruuser

„Saarineni maja. Sada aastat ajalugu 1912–2012”
Jaak Urmet
●● Baltek
Arendus

mineviku hämaramat poolt, kuid ikkagi on õnnestunud teos kokku kirjutada nii, et minevik paistab nostalgiliselt helge. Iseenesest polegi see halb, sest nuttu ja hala on meie ajalooheietustes selletaigi küllaga.

Jaak Urmeti raamatusse kokku kirjutatud kultuuriloos on esiplaanil kirjastustegevus, mis on ka loogiline. See tekkis Saarineni majja juba Pät-

si aja lõpus: Henrik Visnapuu hakkas seal välja andma isamaalist ajakirja Varamu, mis kukkus kvaliteediklassi poolest respektabel välja. Nõukogude ajal kogunes Saارينeni majja suur osa Eesti NSV-s tegutsevaid kirjastusi ja seda lugu räägib raamat pikalt ja põhjalikult. Räägib sedagi, et samas majas on pannud oma eluteele punkti kaks kirjandusklassikut, poeet Juhan Sütiste ja kuulus tõlkija Aleksander Kurtna. Esimese juhtumise segaste asjaoludega Urmet ka tegeleb, püüdes tuua selgust Sütiste surma müsteeriumisse, nii palju kui faktid võimaldavad.

Kultuuriministeeriumi loole on raamatus vähem tähelepanu pööratud ja see on ka loomulik, sest see lugu on lühem. Ministeeriumi eel-

lane kunstide valitsus asus mujal. Veidi rohkem selgitusi oleks aga tahtnud uue iseseisvusaja omandisuhete ja majaga seotud skandaalide kohta.

Autori ülelibisemine

Mõnest majas asunud kontorist räägib raamat napilt. Üks selline on Alfred Rosenbergi idaministeeriumi esindus, mis Saarineni majas Saksa okupatsiooni ajal endale koha leidis. Eesti kultuuriloo seisukohalt on aga oluline riikliku lavakunstikooli tegutsemine selles majas. On ju ühe sealse korteri avarates ruumides näitemängu tegemist harjutanud sellised klassikud nagu Volde-mar Panso, Ilmar Tammur, Ellen Liiger, Aarne Ruus ja Heli Viisimaa.

Lavakunstikool olevat hõivanud 1940. aastal Krediidipanga juhataja korteri. Tekib küsimus, kuhu siis tema kadus. Maja eraisikutest asukatele ei pööra raamat eriti palju tähelepanu, ehkki mõnegi neist oleks leidnud represseeritute nimekirjadest, mida on ju hoolikalt koostatud.

Majadega on nii nagu inimestegagi, et nende lugude jutustamisse kipub tekkima mingi subjektiivne lõtk, mis kirjeldatavat objekti tähtsaks upitab. Pole ju mõtet paksu – 488 lehekülge – rikkaliku pildimaterjaliga raamatu tühja-tähja pärast luua. Nii on ka raamatus „Saarineni maja” mingi paraadlik toon, mis vastab omakorda maja väljanägemisele. Selle fassaad on ju tõesti tore. Nagu tükk karget Helsingi linna. ●

Luulet ilmtingimatu-minevikust

SUVESOOVITUS

Vähestele võimet antud on teha seda, mida enne keegi pole teinud. Nii lihtsalt on me elutants end seadnud, et enamik ses osalejaid teada saavad seda, mida ammuilma keegi teine teadnud. Ma alustasin oma lugu sellest raamatust (mis polegi nii raamat, nagu välja paistab kaanest), justkui ise enesele sündind luulest. Kui olin poisike, mu insenerist isa tuli koju, oli väsinud vastutavast tööst, mil alailma välkus ülevalt üks mõök, kui kellelgi läks miski asi vussi. Ta tuli, võttis välja kaardid ja mängis neil pasjanssi. Mis tulevikku viima vist ei pidanudki. Ehk näitas mäng, et vahel ikka tuleb mõni asi välja. Noh, olgu – las jäävad värsid nende seppadele. Kuid siiski. Kui kord veel lubate, siis käppadele ei kuku ainumasti kass. Vaid vahel meel, mis on nii mõru, et säilitada suudab kindluse.

Loodus on lahke. Loodus ei toimi tõttamisi. Loodus on jätkuv. Ta kunagi ei voola lohakalt või uisapäisa. Pigem jätab tegemata. Doris Kareva ja Jürgen Rooste on need inimesed, kes neis kolmes punktis vähemalt on sama meelt kui loodus. Ma vaatan õuele ja mis ma näen? Ei miskit erilist. Üht kastanit, üht kuuske, kasekolmikut ja männitüve Viru vande aegset. Kuid nende puude tagant aimub mets, kus elab „Elutantsu” jutleja ja Pankur, Ajakirjanik ja Surmumata, Teadlane ja Nuhk. Ja tants, kust kutsub liituma meid Elu. Sõduriteki pasjanss, see ilmtingimatu-mineviku kohalolek. Jah, „Elutarkus” on enne olematu raamat. On sügav mõte teha – püüeldagi kasvõi – seda, mis on enne olnud olematu. Tiit Kändler

„Elutants”
Doris Kareva, Jürgen Rooste
●● Verb

Austatud
Tallinna Tehnikaülikooli
ja selle eelkäija
Tallinna Polütehnilise
Instituudi
VILISTLANE!

Tallinna Tehnikaülikool ja
TTÜ Vilistlaskogu kutsuvad
Teid

**VILISTLASTE
VI GOLFI-
TURNIIRILE**

31. juulil 2013 kell 12.00
Niitvälja golfikeskuses
www.niitvaljagolf.ee

INFO: www.vilistlaskogu.ttu.ee
e-post: vilistlaskogu@ttu.ee
telefon: 620 3498

TTÜ
HARJU ELEKTER

Varraku raamatute

1.–14. juuli
SUUR SUVINE
Rahva Raamatu ja
SOODUSMÜÜK Apollo poodides

1.–31. juuli
Varraku Tallinna poodides ja
veebipoes www.varrak.ee

**Hinnad
all kuni
80%!**

Toataimed
MÜRGISSED TAIMED
1001 nippi ja nõuannet
MIS JA KUIDAS?
KUNINGLIK AIANDESSELT
AIANDUSE entsüklopeedia
AIA KÜJUNDAMINE
1001 LAHINGUT
Aed ja ruum
II MAAILMASÕDA

varrak

Kultuuriinimeste lemmik Metro Luminal tuli koju

Metro Luminali fännid on mitmed tuntud filmi-, teatri- ja muusikainimesed. Peale selle on bändil muusikaliste jälgendajate koolkond. Festivalil Schilling, kus toimus tagasitulekukontsert, käis ka president Ilves.

Foto: Ester Vaitmaa

Portree

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Laupäeva õhtul tehti Kilingi-Nõmme festivalil Schilling popmuusikaajalugu. Lavalaudadele naasis Metro Luminal.

Bänd mängis lugusid oma kahelt esimeselt albumilt. Esinemine läks ülmenekalt, publik laulis kõiki laule kaasa, aplausid olid tormilised. Kinistust tunne, et Metro Luminal on Eesti rokile sama tähenduslik kui Ruja.

„Üheksa aastat on viimasest esinemisest. Tunded on sellised, et mängisime ja paistis, et oli edukas esinemine,” lausus pärast ülesastumist kitarist Rainer Jancis. Laulja Allan Vainola lisas: „Hea tunne on sees, see on põhiline. Tagasitulek on juba tulnud ka teistelt muusikutelt, et oli hea energia kontsert.”

Uus trummar, filmilavastaja Rasmus Merivoo on umbes viimased kuus aastat mänginud koos Rainer Jancisega erinevates improvisatsioonilistes projektides: „Tundub, et võeti omaks, keegi maha karjuma ei hakanud.”

Jancis ütles ansambli tagasituleku kohta: „Aasta tagasi hakkasime omavahel rääkima, et peaks uue plaadi tegema.

Hea tunne on sees, see on põhiline. Oli hea energiaga kontsert.

Siis tuli minu sünnipäev ja sai otsustatud, et teeks sõpradele prooviesinemise, ehk lükkab see midagi liikuma. Ja lükkas ki. Kohe peale seda kontseriti tulid pakkumised järgmisteks kontsertideks. Sedasi ta hakkas veerema. Oleme nõutud ansambel.” Vainola lisas: „Ilmselt sattus sinna neid, kes tegid kellelegi selgeks, et meid

tuleb kutsuda esinema.” Metro Luminali järgmine kontsert toimub sel nädalavahetusel Tallinnas festivali Patarei Kultuuritolm raames, edasised kuulutatatakse välja jooksvalt.

Uued lood

Metro Luminal on välja andnud viis plaati. Schillingu kava koosnes esimeste, „Coca-Cola” ja „Ainult rottidele” lugudest. „Korraldajate tingimus oli, et kannaksime „Coca-Cola” täismahus ette, kuid kava kokku pannes selgus, et tuleb siit-sealt lugusid võtta, et kava töotaks paremini,” sõnas Vainola.

Kuid kas hilisemate albumite „Sinus” ja „Reboot” lood ka kavva jõuavad? „Ma arvan, et mõned lood lisanduvad kõikidelt plaatidelt,” vastas Jancis. „Järgmisel kontserdil proovime mängida paar lugu, mis lähevad sellest teemast välja, et seostuda uue materjaliga. Aga me esitame neid rohkem rohkem kui plaadil,” lausus Jancis.

Metro Luminali lugude puhul on hästi olulised ka lau-

lusõnad, mida on ansamblile kirjutatud peamiselt luuletaja ja muusik Mait Vaik.

„Mait Vaik on valmis jätkama ja oleme ka ise valmis kirjutama sõnu nagu esimese plaadi puhul,” lausus Jancis. „Ja võib-olla leiame ka mõne kolmanda osapoole, kes kirjutab.” Mil-line on ansamblimeeste arvates hea laulutekst? „Siis, kui tekitab tunne, et sa tahad seda teksti laulda, et selle laulmine ja laulduna kuulmine pakub naudingut,” vastas Jancis. ●

Metro Luminal

Tuli kokku 1989. aastal. Albumid: „Coca-Cola” (1990/95), „Ainult rottidele” (1994), „Sinus” (1998), „Reboot” (2004), „Sassis” (2008)

Koosseis 2013: Allan Vainola – vokaal; Rainer Jancis – kitarr; Kalle Nettan – bass; Rasmus Merivoo – trummid

Pet Shop Boys – kohati ehk liigagi täiuslik

Foto: Rauno Salumets

Arvustus

Igor Kotjuh
muusikahuviline

Hoogsa vaatamängu saatel esinenud Briti ansambel valitses olukorda rõhutatult cool'il ja ükskõiksel ilmel.

Kontserdi meeleolu loovad muusikud, aga ka publik. Briti popduo Pet Shop Boysi põhihitid pärinevad 1980-ndatest, mistõttu nende andunud fännid on enam-vähem praegused keskealised muusikasõbrad. Või ka nooremad, kes oskavad hinnata Neil Tennanti ja Chris Lowe' nutikaid tekste, mis on pealtnäha lihtsad, ent tegelikult sageli mitmekihilised, kus on oma koht iroonia, sotsiaalsetel teemadel. Selline Žižeki ja eneseabiramatu segu.

Sõu lummas

Seda kõike kinnitas veenvalt reedene kontsert Tallinna laululaval. Esitleti üksikuid palu juulis ilmuvalt albumilt „Electric” ja oma tuntumaid hitte läbi ajaloo, kokku üle 20 loo. Tulemuseks oli hoogne ja värvikirev kontsert, mida oli nauditav kuulata ja vaadata. Mõlema artisti staatiline olek võimendas laval toimuvat, kus pidevalt juhtus midagi uut – suure ekraani, tulede või tantsijate abiga. Ka muusikud aitasid kaasa programmi visuaalsele teostusele, vahetades iga kolme-nelja loo järele kostüüme, üks ekstravagantsem kui teine. Publik ei koosnenud üksnes fännidest, vaid ka Öllesummeri külastajatest laiemalt. Ühed laulsid pidevalt kaasa, teised uudistasid

Niel Tennant efektses esinemiskostüümis

niisama – maailmakuulus bänd ikkagi.

Kontserdi lõpuosas mängiti 1980-ndate suurhitte. Siitpeale elavnes publik märgatavalt ja kontserdikülastajate vahel tekkis kauaoodatud sünergia.

Vahel tundus, et laval toimuv on liiga ilus. Et Tennant laulab kuidagi ideaalselt siledalt ja Lowe' masinast tuleb rohkem helisid, kui ta ise klavividest välja võib. Seda enam, et taustavokaal tuli niikuinii fonogrammist.

Just sellistel kahtlustavatel hetkedel ilmusid lavale tantsijad, hirmutavate sarvedega härjamaskid peas. Mõjub väga efektse atraksioonina, ent ühtlasi tugeva sümbolina, tulelades meelde iidseid kombetalitusi ja loomulikult Minotauruse müüti. Mida tahab PSB öelda härgade lavaletoomisega 2013. aastal? Et poistest on saanud mehed, zoopoe lemmikutest on kasvanud suured loomad ja synthpop'il on nüüd olemas oma auväärne ajalugu ja koht teiste muusikastiilide vahel? ●

RAADIO
Uuno
www.uuno.ee

TÄIDAME KÕIK SOOVID

8.-14. juulil Uunos ainult soovilood. Vaata www.uuno.ee või helista 6 30 70 40.

Kuldkalapäevad

KAUBAMAJAKAS
PÄRNU LAHE SUURIM VALIK

S SPORT

TAARAMÄELT KESINE SÕIT

Tour de France'i üheksanda etapi võitis Dan Martin, Rein Taaramäe jõudis finišisse enam kui 25 minutit hiljem ja oli 121. Tuuri liider on Chris Froome, Taaramäe langes 78. kohale **EPL**.

VETTEL VÕITIS

Nürburgringil toimunud F-1 etapi võitis Sebastian Vettel (pildil) sekundilise eduga Kimi Räikköneni ees. Üldarvestuses juhib Vettel 157 punktiga, järgneb Fernando Alonso 123 punktiga. **EPL**

GROSS EDESTAS TÄNAKUT

Viru ralli võitis Georg Gross, kelle edumaa Ott Tänaku ees oli 48 sekundit. Kahel päeval kihutatud üheteistkümnest kiiruskatsesest oli WRC autoga sõitnud Gross parim kümnel. **EPL**

TENNISEMEISTRID IVANOV JA VOROBOJOVA

Eesti tennisemeistrivõistlustel alistas Vladimir Ivanov finaalis 6 : 1, 6 : 0, 6 : 1 Markus Kerneri, naistest oli Tatjana Vorobjova 6 : 3, 6 : 2 üle Eva Paalmast. **EPL**

Kihlveopettuse kahtlus langeb Tallinna Kalevile

Kalevi presidendi sõnul seab neid kahtluse alla see, et meeskond pidi suurelt kaotama.

Andrus Nilk, Pärt Talimaa
sport@epl.ee

Laupäeva õhtul juhtus jalgpalli Premium-liigas midagi pretseedendit. Terve päeva jooksul kogunenud info põhjal ei olnud jalgpalliliidul muud võimalust, kui Tallinna Levadia ja Tallinna Kalevi vaheline kohtumine ära jätta. Vihjed viitasid selgelt, et algama pidanud mängu tulemusega oli manipuleeritud.

Panus Levadiale

Kui Levadia avaldas juba laupäeva õhtul pressiteate, kus kinnitati, et nende klubi jalgpallurid, treenerid ja ametnikud pole kihlveopettusega seotud, siis Tallinna Kalev nii kindlat sõnumit välja ei saanud. „Me ei saa endalt kahtlust maha raputada, sest jalgpalliliidule saabunud info kohaselt on FC Levadia võidule panustatud suuri summasid,” ütles JK Tallinna Kalevi president Raimo Nõu. „See seabki meid kahtluse alla – nimelt et meie meeskond pidi suurelt kaotama.”

Nõu ütles, et suurte summade panustamine võis tõukuda kahest variandist. „Esiteks: mõni kröösus panustas 100 000 eurot Levadia võidule. Teiseks: mõni meie meeskonna

Levadial ja Tallinna Kalevil jäi sel korral jalgpallimurul lahing pidamata. Pildil paari aasta tagune kohtumine.

liige on mängu tulemuse manipuleerimisega seotud,” selgitas ta. Siiski ei osanud Nõu nimetada ühtki jalgpallurit, keda kihlveopettuses kahtlustada.

Aivar Pohlak
jalgpalliliidu president

„Paari-kolme kuu jooksul oli mitu erinevat nüanssi, mis sellele [pettusele] viitasid.”

„Meil puuduvad vahendid jälitustegevuseks ja igas meeskonnaliikmes tondi nägemine muudaks olukorra tot-raks,” lausus Nõu. „Juhul kui olemasoleva info järgi mõni

meie jalgpallur oli mängu maha müünud, siis oli hea, et jalgpalliliit otsustas kohtumise Levadiaga edasi lükata ja pettuse peatada.”

Eesti jalgpalliliidu presidendi Aivar Pohlaku sõnul on juhtumi kohta algatatud juba distsiplinaarmenetlus. „Sel-lest, kes ja kuidas asjaga seotud on, on meil päris hea pilt ees. Samas ei saa ma anda ühtegi ajalimiiti, ent luban, et kindlasti ei jää süüdlased karistamata,” sõnas ta.

Võimaliku pettuse avastas jalgpalliliit samal päeval, kui mäng

pidi toimuma. „Kõigepealt oli mehaanika ja matemaatika. [Kihlveopettuste] radar andis signaale kõige tugevama tasandil,” rääkis Pohlak.

Kolmeväravaline võit

Tema sõnul oli radar pidevalt n-ö punases ja andis ligi kahekümnel korral kõrgeima astme signaale. Panustatud oli seejuures nii võitja kui ka mängu tulemuse peale. Aasia kihlveoturul toimunud koefitsientide liikumine viitas Levadia vähemalt kolmeväravalisele võidule.

Pohlaku sõnul üksnes arvude põhjal siiski otsuseid ei langetatud ja pärast kahtluse tekkimist hakkas jalgpalliliit

küsitama ka inimesi. „Saime ka sealt kinnituse ja edasi oli juba lihtne. Kell 19 kutsus kohtunik mõlema meeskonna esindaja enda juurde ja teatas mängu edasilükkamisest,” rääkis ta.

Prokuratuuris on praegu uurimise all sügisel lahvatanud kihlveopettuse skandaal, mille keskmes on Narva Trans. Kui palju on praegune juhtum sellega võrreldav? „Mingil moel on need sarnased, aga seekord oli kõik väga nahaalselt ja lihtsalt tehtud,” rääkis Pohlak. Ühtlasi ei olnud ta praegusest juhtumist ka väga üllatunud. „Paari-kolme kuu jooksul oli mitu erinevat nüanssi, mis sellele viitasid.”

Eesti medaliarve jäi veel avamata

Telegramm

Ivar Jurtšenko
Kaasan

Laupäeval alanud suveuniversiaad töötas saada ilusa alguse, kuid nii judokad kui ka epeenaised jäid medalist ilma.

Laupäeva hilisõhtul avas president Vladimir Putin Venemaal Kaasanis grandioosel avatseremoonial XXVII suveuniversiaadi. 45 000 pealtvaataja ees sammus universiaadi sõbraliike riikide peres ka Eesti delegatsioon. Eesti akadeemilise

spordiliidu presidendi Ants Veetõusme sõnul võis meie delegatsioonis olla ehk kõige rohkem 65 inimest. Delegatsioon paistis üsna suurearvuline, lipukandjaks poksi- ja Rain Karlson.

Mõlemad pidid pronksimatšis siiski vastase paremust tunnustama ning ajalooline medal jäi võitmata: taasiseseisvuse ajal on eestlased univer-

siaadidelt võitnud neli kuld, neli hõbedat ja seitse pronksi, kuid judokad pole seni püünele pääsenud.

23-aastane raskekaallane Mettis, kes on olnud juunioride ja U-23 vanuseklassi Euroopa meistrivõistluste hõbe, lootis ka universiaadil finaalis olla. Mettis läks pronksimatšis kokku poolaka Maciej Sarnackiga ja kui maadeldud oli 1.01, siis pandi meie mees seli. „Hingelt tahtsin väga medalit saada. Olla just see mees, kes toob medali ära,” rääkis tartlane võistluspäeva lõpus. Lõppkokkuvõttes sai Mettis

viienda koha „Tänasele [eilisele] päevale paneks hindeks kolme. Ei saa väga kõrgelt hinnata, sest eesmärk oli medal,” lausus Mettis. „Nina ees löödi finaaliuks kinni, aga olen suur poiss juba, clame üle.”

Suured ootused olid EM-il kulla võitnud epeenaistel, laeks jäi aga veerandfinaal.

Kehakaalus –100 kg võistelnud Minaškin kaotas kaks ja võitis kaks matši ning maadles pronksile brasiillase Rafael Buzacariniga. „Mul pole mitu aastat tulemust teha õnnestunud, sel-

les plaanis võib viienda koha-ga enam-vähem rahule jääda,” märkis Minaškin. Suured ootused olid ka kolmel äsja EM-il kuldmedalid kaela saanud epeenaistel, kuid universiaadil esineti kahvatumalt. Julia Beljajeva jõudis 32 parema hulka, Erika Kirpu 16 sekka ja Kristina Kuusk veerandfinaali. Julia Zuikova jõudis samuti 16 hulka. Veel oli eile võistlustules Eesti meeste korvpallikoondis, mis pärast suhteliselt kesist algust ja visketabavust alistas tänu Toomas Raadiku 36 punktile 65 : 59 Saksamaa, meie võrkpallurid avasid turniiri 3 : 0 võiduga USA üle, kuid kaotasid 0 : 3 Lõuna-Koreale.

Murray tegi ajalugu

Wimbledoni tenniseturniir lõppes brittidele nii, nagu lõppema pidi. Andy Murray alistas kauaoodatud finaalis maailma esireketi Novak Djokovici 6 : 4, 7 : 5, 6 : 4 ning tõstis pea kohale Wimbledoni võidukarika, mida Briti mees-tennisistid pole 1936. aastast saadik katsuda saanud.

„Tunne on natuke erinev eelmisest aastast, mis oli üks raskemaid mu karjääris. Uskumatult raske mäng, sellised geimid! Ta on tulnud tagasi uskumatutest olukordadest ning oleks seda peaaegu tänagi teinud. Tean, kui väga inimesed tahtsid jälle Briti tennisisti võitmas näha, andsin endast parima, loodan, et nautisite seda,” ütles Murray pärast mängu. Küsimusele, palju ta viimasest geimist mäletab, vastas Murray: „Mitte midagi. Mul ei olnud õrna aimugi, mis toimus. Andke andeks.”

Djokovic õnnitles pärast kaotust vastast. „Õnnitlused Andyle, sa väärisid seda võitu, mängisid uskumatult tennist. Õnnitlused kogu riigile, hästi tehtud!”

Laupäeval peetud naiste finaalis alistas prantslanna Marion Bartoli Kaia Kanepit võitnud sakslanna Sabine Lisicki 6 : 1, 6 : 4. **• Gunnar Lehest**

Boltilt väledad 200 meetrit

Pariisi Teemantliiga etapil hiilgas 200 meetris uue hooaja tippmargi 19,73-ga viimaste aastate kiireim sprinter Usain Bolt.

Meeste takistusjooksus püstitas uue Euroopa rekordi tema kaasmaalane Mahiedine Mekhissi-Benabbad. Aeg 8.00,09 talle kodumaal siiski esikohta ei toonud. Võitis Kenya sportlane Ezekiel Kemboi 7.59,03-ga. **• EPL**

3. koha sai Pariisi Teemantliiga etapil kettaheitja Gerd Kanter. Eestlase parimaks jäi 65.30, mille-ga ta kaotas teise koha saanud iraanalase Ehsan Haddadile 23 sentimeetriga. Esikoha noppis Londoni olümpiavõitja ja valitsev maailmameister Robert Harting tulemusega 67.04. Sakslane tõusis ühtlasi ka liiga liidriks. **• EPL**

Andres Sõber: olen nii kogenud „kirikuõpetaja”, tean, mida nõuda

Foto: Martin Dremljuga

Andrus Nilk
reporterPärt Talimaa
reporter

Homme algaval korvpalli U-20 EM-finaalturniiril Eesti koondist juhendav Sõber peab kõige olulise-maks nn Jorri-usku.

●●Andres, mis tähis on al-gav kodune U-20 vanuseklassi EM-finaalturniir sinu treeneri-karjääris?

See on väga vinge värk. Hea, et ma veel ikka jaksan. Ega ta kerge pole, aga samas jõe pull – need kutid on 1993/1994 sündinud ja mul olid esimesed poisid 1973/1974 sündinud. Nii et see on mul juba kolmas-neljas põlvkond. Need vennad räägivad ka sellise slängiga, et ma ei saa neist vahepeal arugi (naerab). Igasugused hängimised ja muu selline. Mina ei ole ju iPadi ja hängimise mees.

Aga kaks aastat tagasi, kui ma võtsin need [Rain] Veide-manid ja [Janar] Sood, siis see võis olla mu elu üks pari-maid asju. Kui me kolmekesi – mina, Rando (Maamägi – Rakvere Tarva füsioterapeut ja mäenedžer – toim) ja Margus Martin (U-20 koondise pres-siesindaja – toim) kolmeke-si seal Sarajevos [U-20 fina-alturniiril] olime. Me ei vaada-nud ühtegi videot, kutid said vabalt olla ja panid kui suur-tükid. Ma ei taha sellega öel-da, et videot ei peaks vaata-ma, aga nagu üks jänki treener ütles: katsu enne oma asjade-ga toime tulla.

●●Kevin Täpp, kes harjutab iga päev Rakvere Tarvas sinu käe all, ütles, et on väga tore, et sa mängijatega nii palju räägid. Aastatega olen aru saanud, et kuitahes kõva või kehv tree-ner sa oled – ülimalt oluline on omavahel avatud olla.

Teen seda selleks, et neist maksimaalselt kõik lahti saada ja et nad oleksid väljakul kõik oma parimas olekus. Sest niikuinii neid pingeid tuleb, ära nüüd sina, Andres, hakka neid veel juurde panema. Pinged tulevad Nilgilt, tulevad Tali-maalt, kes kirjutavad. Korv-palliliidult tulevad pinged, siis tulevad sõpradelt. Kujutate ette, kui nüüd kõik see kobar kokku panna, siis ongi mõned mehed silmad kinni s***l.

●●Kas võib öelda, et n-õ allu-vus- ja ülemussuhteid noorte-koondises ei ole?

Ei-ei-ei. Nad teavad niigi, kellelt see tarkus tuleb. Küsi-mus on, mis tasemel seda eda-si anda. Kui keegi teeb lollust, siis ma panen täiega ja nad saavad kohe aru. Kogu aeg

Kohe EM-finaalturniiri alustav U-20 koondis on Andres Sõbra (keskel) treenerikarjääris juba kolmas-neljas põlvkond.

Eesti tugevad vastased

Eesti läheb U-20 vanuseklassi EM-i finaalturniiri D-alagrupis vastamisi Prantsusmaa, Itaalia, Sloveenia ja Tšehhimaaga.

Alagrupi soosik Prantsus-maa alistas Istanbuli turniiri finaalis selle vanuseklassi ühe parema mängijatevalikuga Serbia 59 : 52. Galliamaa esin-duse liider on Mouhammadou Jaiteh (205 cm), kes valiti Prant-susmaa esiliiga kõige kasuliku-maks mängijaks.

Itaalia alistas kodusel kont-rollturniiril Bulgaaria, Gruusia ja Ukraina, kellest sai reedel Rakveres jagu ka Eesti. Itaallas-tel hilgas Aristide Landi (203) Bologna Virtusest.

Sloveenia ja Tšehhima-a kaotasid mõlemad kontroll-turniiril Hispaaniale ja Hor-vaatialle, omavahelise kohtu-mise võitis Sloveenia 82 : 59. Eesti meeskonna homse vasta-se Sloveenia võtmemängija on Žiga Dimec (208 cm).

ei saa läbu olla, aga ka mit-te nagu Jack (Jaak Salumets – toim) omal ajal, et oled 24 tundi päevas treener ja kogu aeg on väike hirm. See võib olla, aga võtame näiteks Bra-siilia [jalgpalli] praegu. [Pea-treener] Scolari, see on ju täit-sa pullivend, aga mängijatele meeldib ja nüüd panid 3 : 0 [Hispaaniale] ära.

●●Kui raske oli avatud suhtle-misega harjuda meestel, kes ei ole sinu käe all treeninud?

Nagu inimestega ikka: ühtede-le meeldid, teistele mitte. Olen alati öelnud, et Tarvas või Ees-ti koondis – see on nagu kirik, kus on oma usk, mille teeb Jorr (Sõbra hüüdnimi – toim). Ja nüüd, kui sa tuled siit kiriku uksest sisse, siis sa kuulad, sest oled ise vabalt valinud sel-le kiriku, kuhu sa tulid. Kui oled kogukonna liige, mängid reeglitega kaasa. Aga kui hak-kad oma joru ajama, siis mine teise kirikusse.

Mina teen seda, mida mina näen. Kui keegi peab seda valeks – olgu. Aga elu on näi-danud, et need vennad, kes minu kiriku uksest nina sis-se pistavad, on millegipärast päris kõvad vennad.

●●Sinu tegemisi on tunnusta-nud ka teised treenerid. Näi-teks täiesti teise käekirjaga Ra-

pla meeskonda juhendav Ind-rek Ruut kiidab, et Andres on kõva motiveerija.

Neli-viis-kuus aastat tagasi räägiti, et ega Sõber muud ei oska kui motiveerida. Mäle-tan, et kui Kalevis olin, siis oli mul üks pisike ameerikla-ne, Troy Coleman. Jõulupeol ta ütles: „Treene-ri peab kolm head asja olema: kaitse, rünnak ja motivat-sioon. Kõige täht-sam on motiveerimi-ne, sest igal õhtu on vastane, kes tahab sind ära süüa. Sina, teener, oled mul läbi aegade parim moti-veeriv treener.” Siis oli mul selline tun-ne... Siin Eestimaal räägitakse, et Jorr ei jaga seda ja Jorr ei jaga teist (Sõber viitab, et tema tree-ningmeetodeid on liiga lihtsateks peetud – toim).

Pahv (Peep Pahv – Posti-mehe sporditoimetuse juhata-ja – toim) oli ka täitsa üllatu-nud, et mis nad räägivad, et Sõbral on magedad trennid. Ta nägi, kuidas mul vennad panid 4 x 400 meetriseid löi-ke, kangi- ja kossutrenne. Ma ei arva, et motiveerimine on

üldse mu kõige tugevam kül-g. Ma muretsen, et saaks jooksud joostud ja kangid tehtud. Mis ma motiveerin, kui nad ei jak-sa mul midagi teha.

●●Kas vahel tunned, et oled mõne mängija kiitmise ja po-sitiivse iseloomustusega lii-ga kaugele läinud ja aseta-

3 MÕTET

On hea tunda, et tugi on sel-jataga. Kui ma õiendan kogu aeg, siis see ei ole ju tugi.

Kuitahes kõva või kehv tree-ner sa oled – ülimalt oluline on omavahel avatud olla.

Ära tee, mida sina tahad, vaid seda, mida mängijad tahavad. Aga korralikult!

nud tema õlule ehk liiga pal-ju kohustusi?

Ikka juhtub. Siingi ei saa ühe-selt olla, et tuleb ainult hea asi. Mõnele see võib-olla sobib, et teed kurjemat häält. Mõnele sobib, et kiidad. Aga üldjoon-tes on hea, kui tunned, et sul on tugi seljataga. Ja see [tugi] on positiivne suhtumine. Kui

ma mõlisen kogu aeg, siis see ei ole ju tugi.

●●Intervjuu on hea kokku võt-ta sinu esitatud kirikumotiivi-ga. Kas sa ise usud jäägitult en-da n-õ religiooni?

Absoluutselt. Ma jätkan selles liinis alati ja kõige põhilisem on ausalt tööd teha. Kuna ma olen juba nii kogenud kiriku-õpetaja, siis tean täpselt, mida poiste käest nõuan. Kui keegi jänni jääb, siis aitan. Kui keegi teeb lollust, siis ma ka aitan ja püüan parandada. Ja kui [nad] sellest aru ei saa, siis kirikuuks käib seestpoolt välja ja kinni.

Näiteks Soomes käisin legendaarse hokitreeneri [Vla-dimir] Jurzinovi juures. Hak-kasin mõtlema, et kuidas on võimalik, et ühe treeneri käe alt on NHL-i hokit mängima läinud juba 30 meest ja kõik noored tahavad tema juur-de minna.

Palusin, et kas võin ta tren-ne vaadata ja saime sõpradeks. Vaatasin, kui lihtsad asjad seal on, ning olen ise nüüd sama teinud. Ta ütles mulle: „Ära tee seda, mida sina tahad, vaid seda, mida nemad taha-vad, aga nõua, et tehtaks kor-rektselt.” Mängijad ei taha ju paha asja teha, aga nad taha-vad lihtsamalt. Sel juhul olgu, aga tehke korralikult! ●

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ULJAS RATSANIK

11.45 (v.a. R,L,P) / 12.15 (R,L,P) / 14.55 (v.a. R,L,P) / 15.35 (R,L,P) / 18.05 / 21.20 (v.a. N)

MAAILMASÕDA Z

13.00 (v.a. R,L,P) / 13.40 (R,L,P) / 15.55 (v.a. R,L,P) / 16.35 (R,L,P) / 18.50 / 21.45 / A. Le Coq sviit: 20.00 (v.a. L,T,N)

MINA SUPERVARAS 2

EESTI KEELES JA 3D-S!

EELLINASTUSED 5.-7. JA 11. JUULIL!

Enne südaööd

12.25 (R,L,P) / 12.50 (v.a. R,L,P) / 15.40 (R,L,P) / 16.10 (v.a. R,L,P) / 18.10 (v.a. N) / 21.30 (v.a. N) / 21.40 (ainult N)

TERÄSMEES

12.25 (R,L,P) / 12.50 (v.a. R,L,P) / 15.40 (R,L,P) / 16.10 (v.a. R,L,P) / 18.10 (v.a. N) / 21.30 (v.a. N) / 21.40 (ainult N)

Enne südaööd

16.50 / 21.25

INFO TELEFONILT 1182

LÖPP K16
12.10 / 15.45 (v.a. N) / 16.20 (N) / 19.30 / 21.55

MET SUVEOOPER: ARMIDA L
kolmapäeval, 10. juulil kl 19.00

KIRED ja VIHASED 6 MS12
13.20 (E) / 13.35 (v.a. E) / 17.50 (v.a. P) / 21.35 (v.a. R,L,K,N)

KOOLIBRI EFEKT 21.50 K12

PARADIIS: ARMASTUS K16
16.15 (E) / 16.30 (v.a. E)

POHMAKAS 3 14.50 / 19.25 K14

PRAKTIKANDID MS12
14.10 / 18.45 (E) / 19.05 (v.a. E) / 21.40 (v.a. N)

PÄRAST MAAILMALÖPPU MS12
13.15 (ETK) / 14.00 (N)

SAMSARA 19.00 (v.a. E,K) L

RIFF 2: TÕUSULAINE PERE
3D EST 12.00 / 17.00 (T,N)
2D EST 11.35 (v.a. E) / 12.45
3D RUS 11.40 (R,L,P) / 12.40 (v.a. R,L,P) / 17.00 (E,K)

SUUR GATSBY 3D 14.40 / 20.45 MS12

SUURED PULMAD MS12
13.30 (R,L,P) / 14.45 (v.a. R,L,P) / 17.15 / 19.20

EELLINASTUSED!

KARM PAAR K16
18.00 (P) / 21.35 (R,L + N - FTD)

MINA SUPERVARAS 2 PERE
3D EST 15.25 (R,L,P) / 18.45 (N) / A. Le Coq sviit: 18.00 (N)
3D RUS 12.55 (ainult R,L,P)

VAIKSE Ookeani võitlus 3D MS12
21.20 (FTD!)
A. Le Coq sviit: 21.00 (N)

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,50€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 7,50€/lastepilet 3,90€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,90€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,40€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

KÄSI KÄES

12:30 14:10 17:30

Enne südaööd

13:15 15:25 19:10 21:25

OLEN NII ELEVIL

17:40

PARADIIS: ARMASTUS

18:30 21:00

08.07

Leiutajateküla Lotte	11:00	Enne südaööd	13:15 15:25 19:10 21:25
Suured pulmad	11:30 15:50 19:35	Olen nii elevil	17:40
Käsi käes	12:30 14:10 17:30	Paksud	21:15

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO SÕPRUS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

08.07

Paradiis: Armastus	18:30 21:00
--------------------	---------------

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

MoMo
KATUSEKINO

Carlsberg elisa

PÖFF

KATUSE KINO

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA
VÄRSKE FILM

HOMME
FILMIPÄRL

Liv & Ingmar
Dheeraj Akolkar
2012/89min

Baraka
Ron Fricke
1992/96min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seanssi Katusekino.

Seansside algus orienteeruvalt kell 23.30.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid

Eesti Ekspress

Partner

VIRU

www.poff.ee

VÄIKE MUKK

Lapsepõlvemüüri

Wilhelm Hauff
Illustreerinud Siima Škop

Esimest korda kõvakaanelises köites originaalidelt taastatud illustatsioonidega

Iseäraliku väljanägemisega Väike Mukk asub pikale teekonnale, et laiaist maailmast õnne otsida. Ta satub nii liivastesse kõrбетesse kui kõrgete minarettidega kirevatesse linnadesse ja kohtub erinevate inimestega. Ühes larmakas Araabia linnas asub leidlik väike Mukk kuninga teenistusse, kuid õukondlaste kadedus viib ta peagi taas varatult rändama. Siiski leiab Väike Mukk oma siiruse, nutikuse ja sutikese võlujõu abil õnne ning ka pahatahtlikud saavad oma õppetunni.

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

Laste fond
TARTU ÜLIKOOI KLIINIKUM

Peetri ema Anne: "Peeter on meil eriti raskekujulise epilepsiaavormiga voodihaige sünnist saati. Nüüd juba 15 aastat vajab ta jätkuvalt ööpäevaringset hooldust."

AITA AITAJAL AIDATA!

Aita meil tasuta sügava puudega voodihaigete laste lapsehoiuteenuse eest!

900 5025 5 EUR
900 5100 10 EUR
900 5500 50 EUR

www.lastefond.ee/peeter

MERILIN KRUUSE

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

KAIRE TALVISTE

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

TALLINNA LINNATEATER

Robert Lepage'i külalisetendus
KUU TAGUMINE KÜLG
 1., 2. oktoobril 19.00
 Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
 www.linnateater.ee

Laen

● **Laen kinnisvara tagatisel.**
 LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln.
 648 6083 www.aolaenu.d.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

● **KAARDID ENNUSTAVAD** Tel 900 1727 24h, h 1,09 €/min **www.ennustus.ee**
 ● **NÕUANDELIIN** tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.

Müük

● **Müüa küttepuid:** kask, lepp, kuusk, sanglepp. Kogused täpsed ja kaupaus, koos transportidga. Tel 525 9433, 504 9838 ja 672 5338 Votikmetsa OÜ

Teade

● **Orissaare Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi ORISSAARE GÜMNAASIUMI DIREKTORI** vabane-ma ametikoha täitmiseks. Täpsem info konkursi tingimuste kohta on Orissaare valla veebilehel <https://orissaare.kovtp.ee>

● **Selisoo looduskaitseala moodustamise eelnõu avalikustamine**
 14. juunil 2006. a algatati keskkonnaministri käskkirjaga nr 728 Mäetaguse vallas Metsküla külas asuva Selisoo looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskirja kehtestamine.

Selisoo looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu avalik väljapanek toimub 8. juulist 29. juulini 2013. a. Alates 8. juulist 2013. a saab kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja ja tsoneeringuga tutvuda Keskkonnaameti kodulehel aadressil www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid/selisoo-looduskaitseala-moodustamise-eelnou-avalikustamine-2/.

Avaliku väljapaneku materjalidega saab tutvuda ka Keskkonnaameti Viru regiooni Jõhvi kontoris (Pargi 15) ning Mäetaguse vallavalitsuses (Mäetaguse mõisa peahoone). Kirjalikke seisukohti ja ettepanekuid kaitse-eeskirja kohta saab esitada kuni 29. juulini 2013. a aadressil Keskkonnaamet, Kunderi 18, 44307 Rakvere või e-posti aadressil laane-viru@keskkonnaamet.ee. Kaitse-eeskirja avalik arutelu viiakse läbi kirjalikult, kui avaliku väljapaneku käigus ei avaldata soovi avaliku koosoleku läbiviimiseks. Lisainfo: Imbi Mets, Keskkonnaameti Viru regiooni looduskasutuse spetsialist, telefon 329 5543.

● **„Muinsuskaitseameti 26.06.2013 ettekirjutusega nr 306** kohustatakse Internet Kredit Kontroll OÜ-d tegema Habaja mõisa peahoone säilimise tagamiseks järgmised tööd:
 1. Habaja mõisa peahoone säilimise tagamiseks on vajalik:
 1.1 Toestada katusekonstruktsioonid ja parandada katuse läbisajukohad ajutise katusekattega 11.07.2013 – mittetähts-lakendatakse sunniraha 250 eurot;
 1.3 Niitma ja koristama prahist hoone ümbruse tähtajaga 11.07.2013 – mittetähts-lakendatakse sunniraha 150 eurot;
 1.4 Sulgema kõik ukse- ja aknaavad tähtajaga 11.07.2013 – mittetähts-lakendatakse sunniraha 250 eurot;
 Tööde tähtjaks täitmata jätmisel on Muinsuskaitseametil muinsuskaitseaduse § 44² lg 3 alusel õigus rakendada sunniraha.
 Ettekirjutus asub aadressaadi jaoks Muinsuskaitseametis, aadressil Pikk tn 21V korrus.“

TIPOLIIN
 KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
 tel. 5647 1516,
 tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraieidst harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
 Metsasõbraik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
 e-post info@holmesmeyers.eu

Koduveini aabits
 Täiendatud väljaanne

Tiina Kuuler
 120 lk

Käesolev raamat on lühike õpetus sellest, mida algajad koduveinitegijad teadma peaks: millist koduveini valmistada, millised on vajalikud tarvikud, millist pärmi kasutada, kuidas käärimine lõpetada ja vein pudeldada... Lisaks veel hulganisti nõuandeid veini säilitamiseks, serveerimiseks ja parimaid koduveini retsepte.

„Koduveini aabits“ täiendatud väljaandesse on muu hulgas lisatud kolm uut teemat: malolaktiline käärimine, kontsentreerimine ja pastöriseerimine.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht
 EESTI EKSPRESS

●●● **Eesti Päevaleht**

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid. **TÄHELEPANU!** Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0,63 EUR / min. Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

62a. lesknaine Tallinnast soovib leida oma ellu omavanust ausat tervisele eluviisidega sõpra-kaaslast. **69316**

65a. üksik naisterahvas soovib tutvuda kuni 70a. sõbraliku mehega. **69299**

Eakas ja suitsuvaba taadik, kui sul on oma kodu, siis saab minust sinu hell eideke. **69355**

45a. vaba ja vallaline naine soovib tutvuda 40-50a. mehega. **69350**

Normaalse välimuse ja iseloomuga naine Tallinnast, 80+a. otsib samade omadustega sõpra Tallinnast. Tõeline härrasmees, aus ja hea, kandideeri! Ehk sobime ja hall argipäev kaob. Sponsorit ei vaja ja sponsoriks ei hakka. **69347**

70a. lesknaine soovib leida sõpra-kaaslast. **69343**

Härra, kui oled üksikuks jäänud, vabaks saanud või kaaslast valikuga eksinud, kui sul mõte liigub ikka selles suunas, et võiks veel kedagi kohata, siis Tallinnas ootab sind positiivse ellusuhtumisega pikk sale sümpaatne mõttekaaslanna. Aastaid mul ainult 64, tööd jätkub ja kodu on ka. **69342**

54a. figuurikas vaba naine soovib tutvuda vaba sobivas vanuses mehega, kes hooliks ja hoiaks ja seiklusi ei otsiks. **69338**

45+ vormikas abielunaine otsib salasuhte. Ise Lõuna-Eestist. Tore, kui sul oleks auto. Vanus pole oluline. **69335**

Tutvun terve ja tööka mehega, kes on vaimsalt rikas ja suuteline igas olukorras toime tulema. vanus võiks olla kuni 63a. **69324**

60+ täidlane lesknaine soovib tutvuda kuni 65a. leskmehega, kellel oleks auto, et vahel reisida ja kes ei sõltuks alkoholist. Elan väikelinnas oma majas. **69319**

63a. leskproua Kesk-Eestist, elan oma majas, soovin tutvuda ausa ja alkoholist mitte sõltuva härraga, kel oleks auto, et vahel seigelda. **69312**

Väike kena brunett elurõõmus sõbralik kultuurihuviline paremates aastates vanaema soovib tutvuda samaväärse vanaisaga. Auto ja rahakott ei ole määrad. **69309**

55+ vormikas rõõmsameelne huumorimeelne lahutatud lesknaine soovib leida sõpra. Soovitav Kesk-Eestist. Ei oma autot ega juhilube. **69296**

Olen 64a. tallinlanna. Kui oled jäänud üksi, siis hakka minu kirjasõbraks ja reisikaaslasteks. **69281**

Keskealine naine soovib tutvuda mehega, kes mõistab inimese muresid ja on talle heaks sõbraks. Joodikutel palun mitte helistada! **69279**

Naine Harjumaalt, 61/167/70, soovib tutvuda suhetest vaba heasüdamliku mehega. Hea oleks, kui ei suitsetaks. **69277**

54a. lahutatud tubli naine otsib oma ellu viiekümndates karsket ja vaba meest. **69275**

60+ pikemat kasvu sale naine Tartust soovib leida kaaslast. **69274**

80+ intelligentne, keskmiselt tark ja keskmiselt kena mees Tallinnast, tule heaks sõbraks ja meeldivaks kaaslasteks eakaaslastele. Luba olla hea ja abivalmis sõbranna. Sponsorit ei vaja. **69267**

Leskproua 75a, töötan ja elan Tallinnas, soovin leida sobivas vanuses üksikut ausat ja ustavat härrat heaks sõbraks või elukaaslasteks. Elukohta ei vaheta. **69265**

60a. naine soovib tutvuda 58-65a. elurõõmsa mitesuitsetava üksiku mehega Tartust või Tartumaalt. **69264**

Kuuekümnendates aastates Lääne-Eesti naine soovib leida endale kaaslast. **69263**

Naine soovib tutvuda 40-50a. noor-mehega, et koos lõbusalt aega veeta. **69260**

55a. naine tutvub intelligentse rõõmsameelse mat. kindl. mehega. **69255**

Maanaine otsib maameest. Olen hea perenaine, saan hakkama loomade ja põlluga. Pikk, peenike, 50+, loomaarst, lesk. Helista! **69222**

61a. üksik naine soovib tutvuda sobivas vanuses heatahtliku ja ausa meesterahvaga, kes oleks toeks ka raskematel hetkedel. Kui sa ei pelga, siis võta ühendust. **69215**

66a. lesknaine tutvub kuni 72a. soliidsel härraga, kes tunneb end üksikuna. **69214**

68a. üksik vaba naispensionär soovib tutvuda pensionärist mehega. Võin ka elukohta vahetada. **69212**

33a. naine otsib püsisuhet - tõelist armastust. **69211**

Mees naist

50+ abielus mees Lõuna-Eestist otsib salasuhte. Täidlus ja vanus ei ole olulised. **69353**

Nooruslik mees 65/183 soovib tutvuda saleda lihtsa naisega Tallinnast või selle lähiumbrusest. **69340**

50a. täiskarsklane huumorimeelne mõnus vaba mees Tallinnast soovib tutvuda tubli kena vaba naisterahvaga. **69336**

36a. noormees otsib elukaaslast 25-36a. **69315**

55a. lahutatud mees, ei liialda alkooliga, soovib tõsist suhet naisterahvaga. **69306**

50a. tervisele eluviisidega mõistev ja hooliv vaba mees soovib tõelist armastust saledapoolse rinnakama vaba naisterahvaga. Ära ainult seikle! **69302**

47a. mees soovib tutvuda kuni 45a. atraktiivse naisega Pärnust. **69297**

Kõrges eas suitsu- ja viinavaba vana-härra soovib leida sõpra-kaaslast, abi

ei vaja. Seiklejatel palun mitte tülitada. **69294**

Hetkel vanglas viibiv nägus ja tegus noorusliku südamega 25a. rõõm sameelne heatahtlik sportlik seksikas kutt, kes oskab hinnata naist, vajab naiselikku õrnust ja armastust, soovib tutvuda sama särtsaka armsa kena rinnaka kiisuga, et elu ilusamaks muuta. **69286**

42a. lahutatud Kesk-Eesti mees otsib silmarõõmu, kellega elus edasi minna. Seiklusteks pole aega ega tahtmist. **69284**

60+ optimistliku ellusuhtumisega mees soovib tutvuda viiekümnenendates-kuuekümnendates daamiga. **69280**

Mees 44/185/85 otsib tutvust naisega, kes soovib saada last. **69276**

46a. vaba mees soovib tutvuda vaba naisterahvaga. **69271**

Keskealine haritud Tartumaa mees tutvub pere loomiseks mõistva, veel ühist last sooviva naisega, kes tahaks elada linna lähedal maakodus. **69270**

35a. noormees otsib armastust ning püsisuhet. lapsed pole takistuseks. **69258**

Keskealine korralike elukommetega vaba mees soovib tutvuda korraliku kena vaba naisterahvaga. **69250**

50+ pikemat kasvu tumedam vabamehelik mees Tallinnast soovib tutvuda kena noorusliku naiseliku naisega. **69249**

37a. noormees Lääne-Virumaalt soovib tutvuda 27-41a. neiuiga kooselu eesmärgil. **69243**

53/178 optimistlik intelligentne mees, ei tarvita alkoholi, mat. kindlustatud, usaldusväärne, soovib tõsist suhet alla 50a. naisega. **69237**

38a. abielumees otsib omavanust abielunaist Tallinnast. **69236**

Intelligentne huumorisoonega nooruslik 59a. härra Tallinnast otsib sümpaatset saledapoolset kuni 53a. naisõpra, kellega teineteisest rõõmu tunda. **69233**

40a. abielumees Lõuna-Eestist, kes omab autot, otsib salasõbrannat Tartust või lähiumbrusest, kellega vahetevahel kohtuda ja teha midagi põnevat. **69225**

Mees Tallinnast, 65/167, töötab, soovib tutvuda sobivas vanuses daamiga, kellega veeta Jaanipäev ja miks ka mitte soe suvi. **69208**

50+ eluga toime tulev korraliku väljanägemisega vaba mees soovib tutvuda noorusliku naiseliku armsa vabaisega, keda tõsiselt armastada. **69199**

44a. noormees soovib tutvuda ühe kena naisega vanuses 25-44a, kellelt saada tuge ja toetust oma tegemistele, kellega koos vallutada uusi tippe eluteel. Tahaks sinus näha üht huvitavat ja huumorimeelega reisikaaslast, kes ei kohku ära uute väljakutsete ees. **69192**

60a. pikemat ja peenemat sorti pensionär soovib tutvuda rahuliku ja lihtsa omataolise naisega, kes omale soovib seltsilist. **69184**

71a. leskmees tuleb elukaaslasteks üksikule naisele, kes elab maal. **69166**

54/180/78 Tallinna mees, enda korteris elav, tervisele eluviisidega rõõmsameelne nooruslik mehelik vaba mees soovib tutvuda neljakümndates rõõmsameelse noorusliku vabaisega. **69164**

Mees 52a Virumaalt, elan maal, töotan, soovin leida toredat naist, kellel meeldiks maal elada. Võib olla minust vanem. **69156**

50a. mees soovib vahetevahel kohtuda vabameelse vanema naisega. **69136**

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäeva-ringselt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

Eesti Kirjanike Liit

mälestab oma liiget

ALEKSANDER MÜLLERIT
 27.01.1947 - 04.07.2013

ja avaldab sügavat kaastunnet lahkunu omastele

Ärasaatmine esmaspäeval 8. juulil kl 15 Tartu krematooriumis (Jaama 122)

TLÜ eesti keele ja kultuuri instituut

avaldab kaastunnet Reili Argusele ämma

TIIU ARGUSE

surma puhul

TELEVISIOON

ETV

07.25 Maahaigla (Inglise 2003)

08.10 Aia elu: Pojengid, 1 (ETV 2007)

08.25 Rock Summer 25, 2/9: Mumiy Troll ja Vaiko Eplik*

08.55 Holby City haigla (Inglise 2004)

09.55 Ajavaod: La Passionaria

10.20 Ega need kuku õiged kood (ETV 1995)

10.30 Ajalik ja ajatu: Kunstnik Siim-Tanel Annus (ETV 2012)

11.00 Väike maja preerias (USA 1977)

11.45 Uued trikid (Inglise 2010)*

12.40 Möistlik või mõttetu*

13.10 Hummeri jälgedes, 1/6

13.55 Vana meloodia (Eesti Telefilm 1981)

14.15 Maailm nagu muster (1996)

14.45 Jamie Oliveri 30 minuti road: Täidetud focaccia (Inglise 2010)*

15.10 Õnne 13 (Eesti 2012)*

15.40 ENSV: Hüppes (Eesti 2012)*

16.10 Holby City haigla (Inglise 2004)*

17.10 Normanni vallutused, 13/16: Araabia Ühendemiraadid

17.35 Minuscule: Pudelis kinni

17.40 Maahaigla: Vangipölv (Inglise 2003)*

18.30 Aktuaalne kaamera

18.45 Osoon (ETV 2012)

19.15 Ilus maa: Aegviidu madal seikluspark (Eesti 2011)

19.20 Iloline inemine: Folklorist Marju Kõivupuu (ETV 2010)

19.40 27: Uut ja vana (ETV 2012)

20.10 Amasoonia võimas loodus, 2/2: Karm mets (USA 2010)

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.25 Sport

21.35 SUVEkuLTUUR

21.45 Eesti mäng

22.15 Vincent, 2/4 (Inglise 2005)

23.25 EÜE segu, 5/6: Lugu*

23.55 Waterloo Roadi kool

00.45 SUVEkuLTUUR*

00.58 ERR-i uudised

KANAL 2

06.45 Rosario*, 25

07.40 Kasskoer: Saar

08.05 Suverepor*ter

09.10 Tuhat ja üks ööd*, 25

11.00 Kodus ja võõrsil, 5534

11.30 Küladektiivid*, 70

12.30 Merevaade*

13.00 Saare sosinad

14.00 Komissar Rex: Saatana märk

15.00 Punased roosid, 544

16.05 Küladektiivid, 71

17.05 Rosario, 26

18.10 Tuhat ja üks ööd, 26

20.00 Suverepor*ter

21.00 Meie aasta Siberis: Mida sööme?

21.30 Mentalist

22.25 Mõrvaennetajad: Liha ja veri

23.20 Ülisalajane: Pruun Betty

00.15 Elavmärklaud: Tupikus

01.05 Noateral: Jane Wayne

01.50 Öde Jackie: Veritsus

02.20 Matsakas beib*: Võlukuul

03.05 Suverepor*ter*

03.55 Jane ja Urmet pluss 10*

04.20 Rosamunde Pilcher—Lilled vihas* (Saksamaa 2001)

TV3

06.15 Beyblade: metallisandad

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Beyblade: metallisandad*

07.55 Armastus võidab, 74*

08.55 Kirgede torm, 1669*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6510*

10.20 Top Shop

10.35 Brigaad 3: 5

11.35 Meisterdetektiiv Spencer 5, 5: Shawn ja Gus kihutavad võidu

12.30 Paradiisiaiad, 5*

13.00 Hawaii 5-02, 18: Raadio*

14.00 Kättemaksukontor 4, 1: Pommimees 1/2*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6511

15.30 Lena, mu elu armastus, 134

16.30 Armastus võidab, 75

17.30 Kirgede torm, 1670

18.30 Vaid Venemaal pluss

19.00 Seitsmesed suvedamas

20.00 Kättemaksukontor 4, 2: Pommimees 2/2

21.00 CSI kriminalistid 13, 02: Päevapakkumine: mõrv

22.00 KINO3 SUUR FILM: Kahe tule vahel (USA 2006)

01.00 CSI New York 8, 7: Purustatud

01.50 Anarhia pojad 4, 6: Tellis

02.35 Eesti otsib superstaari, 8: Studiovoor*

03.50 Rahaauk 1, 7

04.40 Seitsmesed suvedamas

05.30 Lena, mu elu armastus, 134*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV 2

07.30 SimsalGrimm **07.55** Konn ja sõbrad

08.00 Väikese Muti seiklused* **08.10** Kiisu Miisu enneolematud seiklused **08.20** Tule õuel, 9/16 (Eesti 2012)* **08.50** Lastetuba

09.00 MuinasTeeVee: Keskaja maja (ETV 2004) **09.30** 55—mis siis!: Elu nagu Eesti Telefilmis **10.00** Waterloo Roadi kool **10.50** Ohhoo!, 9/15 (ETV 2005)* **11.15** Vabaduse rütmid (Poola 2010)* **12.30** Tugitooliteater: Diplomaat (ETV 1986)* **12.42** ERR-i uudised

15.50 Armastus loomariigis, 3/4: Ahvi elu (Prantsuse 2010)* **16.40** Kalailm, 4/29 (Eesti 2012) **17.10** Väike maja preerias* **18.00** SimsalaGrimm* **18.25** Ariol **18.30** Võlukarussell

18.40 Reis ümber maailma **18.45** Beni ja Holly väike kuningriik **19.00** Lammas Shaun

19.05 Sililipoiss Alfredi salapärased seiklused **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles)

19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Armastusemüür (Saksa 2009)* **21.30** Alati on alati (Eesti 2012) **22.20** Filminäitleja: Lembit Ulfsak (ETV 1986) **23.25** Pillimeister: Aksel Tähnas (ETV 1989) **23.45** Estraditähedistik: Tõnis Mägi (ETV 1986)* **00.40** ERR-i uudised

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed suvedamas. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 4, 459 **10.00** Spartacus **13.45** Top Shop

14.00 Kutsuge Cobra 11 1, 1 **15.00** Kälimehed 1, 9 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 1, 7

16.30 Kutsuge Cobra 11 1, 2 **17.30** Top Gear 2, 11 **18.30** Simpsonid 13, 3 **19.00** Ameerika paps 5, 67 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 1, 8 **20.00** Seks ja linn 6, 75 **20.30** Simpsonid 13, 4 **21.00** KINOÕHTU: Jõhkrad mängud **23.20** Naked & Funny 4 **23.50** Vaga vesi 1, 9 **00.45** Salatoimikud 5, 117 **01.45** Naked & Funny 4

02.15 Kälimehed 1, 7 **03.15** Hommikuraadio **04.20** Kodu keset linna 4, 460 **04.50** Seitsmesed suvedamas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 11

06.15 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Eluteed*, 25 **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop, 162 **12.25** Mõrvamüsteerium: Beebi* **14.15** Staariminutid: Julia Roberts **14.20** Staariminutid: Keanu Reeves **14.25** Kokakool **15.20** Oprah **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud, 54 **19.00** Kodus ja võõrsil, 5535 **19.30** Eluteed, 26

20.00 Sa ei ole üks **20.30** Tuuni mu mõisa! **21.00** Südames peidus **22.50** Staariminutid: Robert De Niro **22.55** Staariminutid: Sarah Jessica Parker **23.00** Käpardist kokaks, 2 **23.55** Staariminutid: Jeff Bridges **00.00** Suverepor*ter **01.00** Ellen **01.45** Lõbulinnu salapäevik

02.10 Sa ei ole üks* **02.35** Tuuni mu mõisa!* **03.00** Staariminutid: Sean Penn **03.05** Staariminutid: Jackie Chan **03.10** Doktor Oz **03.55** Pahad tüdrukud*, 54 **04.45** Suverepor*ter*

HOROSKOOP

JÄÄR Juhul kui satud esimest korda mõnda eksootilisse söögi-kohta, hoia mõõdukalt joont ja ära liialda tundmatute hõrgutistega.

SÕNN Info üleküllus ja kiire tempo võivad sind närvi ajada. See on hea selleks, et näha, millised plaanid peavad kaosele vastu ja millised mitte.

KAHSIKUD Segunevad hingeline ja materiaalne maailm. Tulemuseks on kas „hea nina” rahaasjus või asjade müstifitseerimine. Ka armuasjus võib tavalisest emotsionaalsemaid hetki ette tulla.

VÄHK Sügavust on sinus küll palju, kuid mängulisust vähe. Kui sa ei oleks niipalju kinni reeglites ja normides, saavutaksid suhetes paremaid tulemusi.

LÕVI Saladused või varjamised võivad olla kuidagi seotud kadeduse ja armukadedusega. Sa ei usalda kuigivõrd oma partnerit ning kipud tema järele luurama.

NEITSI Otsid selliseid inimesi, kellel on tulevikuks veel ideaale ja unistusi, mis pole veel lõplikult kadunud.

KAALUD Päev soosib uute sihtide seadmist, minevikumõjudest vabanemist. Igasugused muudatused annavad nüüd häid tulemusi.

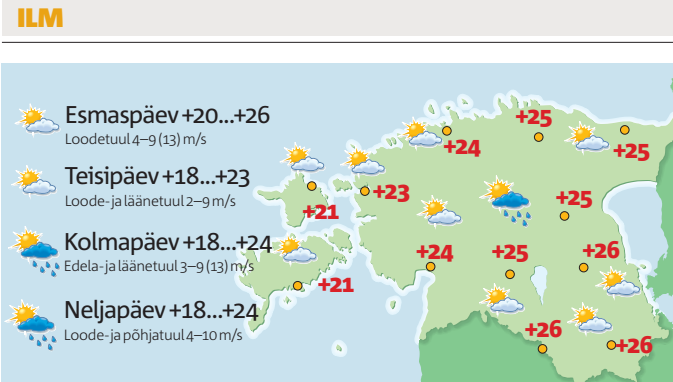
SKORPION Sinus on kirge ja jõudu, mis ka teistel märkamata ei jää. Kohati võivad su reaktioonid olla siiski ülepaistetud — eriti just vaimses ja mentaalses plaanis.

AMBUR Paljud igapäevased pisi-asjad paistavad nüüd hoopis teises valguses. Õhus on muutuste hõngu — kasuta seda tunnet ja muuda midagi kasvõi pisiasjade tasandil!

KALJUKITS Suhete teema võib ühes või teises vormis olla hetkel võtmeküsimuseks. Sa saad täna hea kontakti oma partneriga, kuid võid tema soovidest või tunnetest valesti aru saada.

VEEVALAJA Oled häälestatud naudingutele, kuid tegeleda tuleb hoopis kohustuste ja tüütute pisiasjadega. Sulle võib tunduda, et oled millestki ilma jäetud või su võimalusi on kitsendatud.

KALAD Oled reipas ja optimistlikus meeleolus ning teed suuri plaane. On oht end üle hinnata ning oma energiavarud kiiresti ära kulutada.

RISTSÕNA									
	TEGEVUS, TOIMING	VÄÄRISKIVI	EBARD, VÄRDJAS	ITSITUS	RESOLUTSIOON	ENDINE LAULJA	TENNISIST ... ANI	PIKK KITSAS VIMPEL	RESTAU- REERIMA
	PÜHAPÄEV	ILMAKAAR	KREEKA TÄHT	HAMMAS- VAALALINE	HUNT	UNITED KINGDOM	... VINT	MEHENIMI	
POSTULAAT									
VOCATIO- NAL EXPERT									
PINT									
RONG (Inglise k.)									
KULLAKAR- VA PAEL ROIVASTEL KURI HÄALITSUS									
SOOLA- JÄRV LÄHISJÄS									
TEGUTSE- MISIHA									
PAIGUTUS									
TERAVILI									
LÄHE									
OLEND									
EKSTRAKT									
... BENET									
KOKKUSU- LAATUD METALLIDE SEGU									
SUGUHARU JUHT									
PAPS									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

●● Ameerika lasteaias küsib kasvataja: „Lapsed, kes on maailma kõige tuntum inimene? Kes õigesti vastab, saab auhinnaks šokolaaditahvli.” „Maailma kõige tuntum inimene on meie president Barack Obama!”

„Maailma kõige tuntum inimene on meie president Barack Obama!”

„Õige, Tom. Šokolaad on sinu.” Tom võtab šokolaadi ja pomiseb oma kohale tagasi minnes: „Vabanda, Lady Gaga, aga äri on äri.”

●● Sõbrad omavahel: „Ma ei oska naisi ära rääkida...” „Tahad, ma annan sulle hea psühholoogi telefoninumbri?” „Anna!”

Nädala pärast kohtuvad sõbrad uuesti. „Noh, kas psühholoogi juures käisid?” „Käisin...” „Ja kuidas on?” „Ka teda ei osanud ma ära rääkida...”

●● Abielupaar naaseb teatris täielikus pimeduses oma kohtadele. Ridade vahele astudes küsib mees ühelt istujalt: „Vabandage, ega ma teile jala peale ei astunud, kui me mõni aeg tagasi saalist väljusime?” „Jah, mulle! Ja peale selle te veel...” „Lähme,” ütleb mees oma naisele, „see on meie ridal!”

Taristu

OTT VALLIK

SEALPOOL...

A-AJUD

MA-A TEA-AN.

LASTUD PARDIGA EI VAIELDA.

Dilbert

SCOTT ADAMS

MÄLETAN NEID AEGU, KUI ENNE TEEMASSE KAHELDAVA VÄÄRTUSEGA LISAPANUSE ANDMIST TULI OMETI ESMALT KUULATA, MILLEST TEISED ÜLDSE RÄÄGIVAD.

MINU ARUST OLEKS AINUÕIGE AEG KOGU PROTSESS PILVEPÕHISEKS MUUTA.

JUST! SEE ON VÄGA HEA IDEE!

NÜÜD ON KÕIK JUBA LIIGA LIHTSAKS MUUDETUD.

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

7			6		3			1
	8		5		1		4	
		9				5		
6		7		8		3		2
9		4		2		7		8
		1				6		
	5		7		4		3	
8			2		6			7

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

8	7	3	5	4	1	2	6	9
5	9	2	6	3	7	4	8	1
1	4	6	9	2	8	7	5	3
9	8	4	3	6	2	5	1	7
6	3	7	4	1	5	9	2	8
2	1	5	7	8	9	3	4	6
3	6	8	2	7	4	1	9	5
7	2	9	1	5	6	8	3	4
4	5	1	8	9	3	6	7	2

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

TEHNO

Hans Lõugas
toimetaja

Ka prantslased jälgivad internetti

Le Monde teatas, et ka Prantsuse välisluureteenistus DGSE jälgib hoolega internetiliiklust ja telefonikõnesid nagu Ameerikas avalikuks saanud jälgisprogrammidki. Andmeid salvestatakse DGSE peakorteris olevasse superkompuutrisse. Ajalehe teatel salvestab luureteenistus andmeid väljaspool seadust ja järelevalveta.

99%

Androidi seadmeid sisaldab turvaauku, mille avas-

tas küberturbefirma Bluebox. Maailma levinuima nutitelefoniplatvormi turvaauk laseb hakeril muuta iga rakenduse koodi, mõjutamata selle krüptograafilist allkirja. Seetõttu võib programmi häkkimine jääda rakendustepoe, telefoni ja ka kasutaja eest varjatuks.

Euroopa Komisjon on sarkasmi vastu tundlik

Prantsuse firma Spotter on loonud analüüsitarkvara, mis tuvastab sotsiaalmeedias sarkasmi. Rohkem kui 1000-eurost kuutasu maksvate klientide seas on Euroopa Komisjon, Suurbritannia siseministeerium, Air France jt. Tarkvara tuvastab sarkastilise teksti väidetavalt 80% tõenäosusega. Kriitikut nimetavad 29 keelt mõistvat tarkvara kasutuks, sest sarkasm sõltub kontekstist ja inimesest.

Kui palju andmeid on...?

NSA luureskandaali järel teatasid ajalehed, et Ameerika ja Briti luurajad jälgivad internetikaableid, kus liigub 20 petabaiti andmeid päevas. Suure tõenäosusega on aga petabait enamikule inimestele tundmatu suurus.

Graafik näitab, kui palju eri andmeühikuid liigub digitaalses maailmas ja meie ümber.

BITT

1.

.

1 signaal või selle puudumine

BAIT

2.

1 bait = 8 bitti

.

1 bait – tähemärk või sümbol arvutis

140 baiti andmeid on SMS-sõnumis

KILOBAIT

3.

1 kilobait = 1024 baiti

.

4 kilobaiti mahub Tallinna rohelinele ühiskaardile

100 kilobaiti on üks sekund tavakvaliteediga YouTube'i videot

711 kilobaiti on Tammsaare „Tõe ja õiguse” 1. osa maht

MEGABAIT

4.

1 megabait = 1024 kilobaiti

.

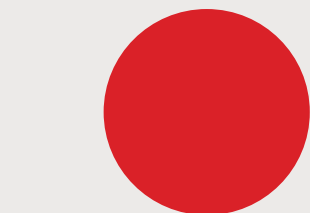
3 megabaiti on üks minut Skype'i kõnet

5 megabaiti moodustavad W. Shakespeare'i kogutud teosed

750 megabaiti mahub CD-plaadile

750 megabaiti andmeid on mehe spermatoosidi või naise munaraku DNA-s

GIGABAIT

5.

1 gigabait = 1024 megabaiti

.

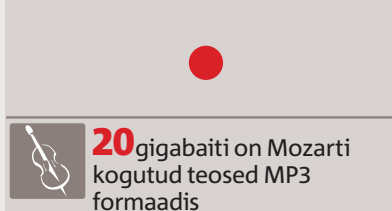

1 gigabait on 7 minutit kõrghälvutusega (HD) telepilti

.

1,5 gigabaiti on inimese rakus ehk DNA-s

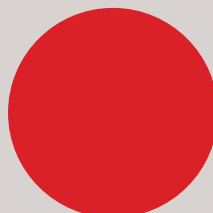

20 gigabaiti on Mozarti kogutud teosed MP3 formaadis

.

32 gigabaiti mahub HTC One'i nutitelefonile

750 gigabaiti andmeid on Eleringi andmelaos kõikide Eesti elektritarbijate kohta

TERABAIT

6.

1 terabait = 1024 gigabaiti

.

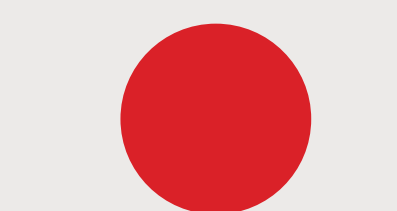
1 terabait on tavalise arvuti kõvaketta maht

42 terabaiti andmeid on Amazoni andmebaasis

100 terabaiti videosid ja pilte laaditi 2012. aastal Facebooki

720 terabaiti andmeid liigub keskmisel päeval internetikaablites Eestisse ja Eestist välja

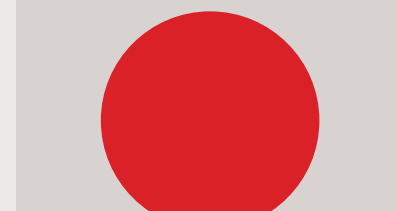
PETABAIT

7.

1 petabait = 1024 terabaiti

21 petabaiti internetiliiklust saab Briti luureagentuur GCHQ päevas jälgida, selle hulgas on rahvusvaheline internetiliiklus

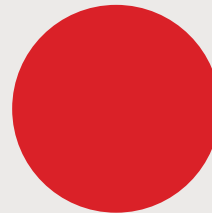

135 petabaiti geneetilist infot saadab mees suguühete ajal naise poole teele

EKSABAIT

8.

1 eksabait = 1024 petabaiti

17,3 eksabaiti oli kõikide maailma telefonikõnede maht aastal 2002

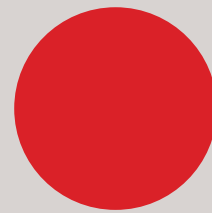
ZETTABAIT

9.

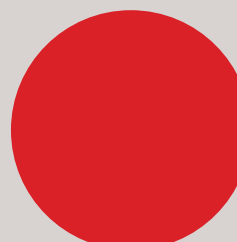
1 zettabait = 1024 eksabaiti

2,7 zettabaiti digitaalset andmeid oli maailmas 2012. aastal

30 zettabaiti digitaalset andmeid on tõenäoliselt maailmas 2019. aastal

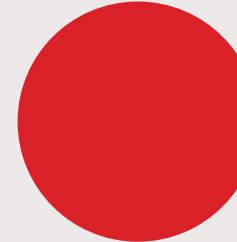

42 zettabaiti on kõik sõnad, mis kunagi lausutud (salvestatuna 16 kHz 16-bitiste helifailidena)

JOTTABAIT

10.

1 jottabait = 1024 zettabaiti

10 000 jottabaiti on kõigi maakeral olevate mikroobide geneetiline info

Allikad: BBC, Elion, Elering, Facebook, Guardian, HTC, iTunes, Mifare, Starman, Zone, Wikipedia; graafika: Maret Müür